

פרק ג'

קרבות הבלימה (ב)

150700 - 071600

פרק
ג'

פרק ג' - קרבות הבלימה (ב')

150700 - 071600

תאור ה-מח"ט

בחאריך 7 אוק' 73, שעה 1600 לערך, קיבלה אוגדה 143 את האחריות על הגזרה המרכזית. נפגשתי עם מפקד האוגדה (אלוף אריאל (אריק) שרון) ועדכנתי אותו במצב האויב וכוחותינו.

מפקד האוגדה החליט לערוך אח החטיבות לבלימה כאשר :-

- א. חט' 421 - גזרת ציר ספונטני באיזור תעוז הברגה.
- ב. חט' 14 - גזרת ציר סליסמן באיזור תעוז נוזל ומכשיר.
- ג. חט' 600 - בגזרת ציר עכביש באיזור חמדיה וכשוף.

כוחות המילואים של האוגדה נכנסו לגזרות אחריותן ולאיר זאת הוריתי ל-מג"ד 184 (רס"נ שאול שלו) לנחק מגע באיזור ציר עכביש ולנוע להתארגנות ולשקום הגדוד בססה. כמו"כ הוריתי ל-מ"פ ח' 184 לנוע לעבר ססה ולהתארגן במסגרת גדוד 184. גד' 196 הושאר באיזור נוזל - סגולים 239 - 209 לבלימה ואבטחת ציר סליסמן.

מפקד אוגדה 143 חכנן לשגר כוחות משוריינים לעבר המעוזים במגמה לחלץ את אנשי המעוזים. הוא יצר קשר טלפוני/רדיו עם המעוזים, עדכן אותם במצב ועודד. אני נתבקשתי להקצות 3 קצינים המכירים היטב את הגזרה שימשו כנווטים לכוחות התוקפים והקצינים צוותו לכוחות. התוכנית לא אושרה ע"י הפיקוד ולא בוצעה.

נצלנו את שעות הלילה להתארגנות מירבית, לשקום טנקים ותיקונם ולצוותים חדשים. בשעות הערב הגיע לססה חיל (רב"ט משה אזר) שהיה שייך לכוח שבפיקודו של סמ"פ ז' 184 (סרן פלר אהרון) ונוחר מהכוח של סג"מ יורם לצטר בציר לכסיקין 247. הוא מסר פרטים על היערכות האויב ועל חסולו של הכוח ה-נ"ל.

בחאריך 8 אוק' 73, עם שחר, נערכה החטיבה כאשר :-

- א. גד' 196 - בולם באיזור נוזל סגול 210 - סגולים 209 - 239.
- ב. גד' 184 - בולם באיזור חמוטל - מכשיר.

החטיבה הופגזה קשה מאוד בירי ארטילרי, היה צורך להחליף עמדות באופן מתמיד בכדי שלא להיפגע. גד' 184 לא נתקל באויב משמעותי אלא הבחין בכוח אויב גדול באיזור צפון מיסורלי, גד' 196 ניהל קרב אש עם האויב בסווחים של 2.5 - 4 ק"מ.

ק. אג"מ אוג' 143 (סא"ל אהרון טל) הגדיר שקו ההפצה הינו ציר חזיונית - פוטון. עדכנתי אותו כי כוחותינו נמצאים ממערב לקו זה וכי יש צורך להעתיק את קו ההפצה מערבה, אך הוא הורה לי לנוע מזרחה לקו זה. התעקשתי ובקשתי שישנו את קו ההפצה כיון שאסור לנו לוותר על שטחים

שולטים כגון : נוזל וחמוטל וכך אומנם סוכס. החקשרתי למפקד האוגדה וביקשתי לנוע מערבה ולהשתלט על צידני אך נעניתי בשלילה עקב איסור ממפקדת הפיקוד.

במועד יותר מאוחר התפחחה החקפה של גד' סנקים מאוגדה 162 באיזור זנגביל כלפי חזיון. החקפה זו שובשה ע"י האויב והכוח היה נתון בהפגזה ארטילרית כנדה. היה נראה לי כי אין שליטה על הכוח ובקשתי לקבל אח הכוח ת"פ ובכוחות משותפים לתקוף מערבה לעבר מצת. אך מפקד האוגדה הודיע לי כי הפיקוד אינו מאשר את התוכנית.

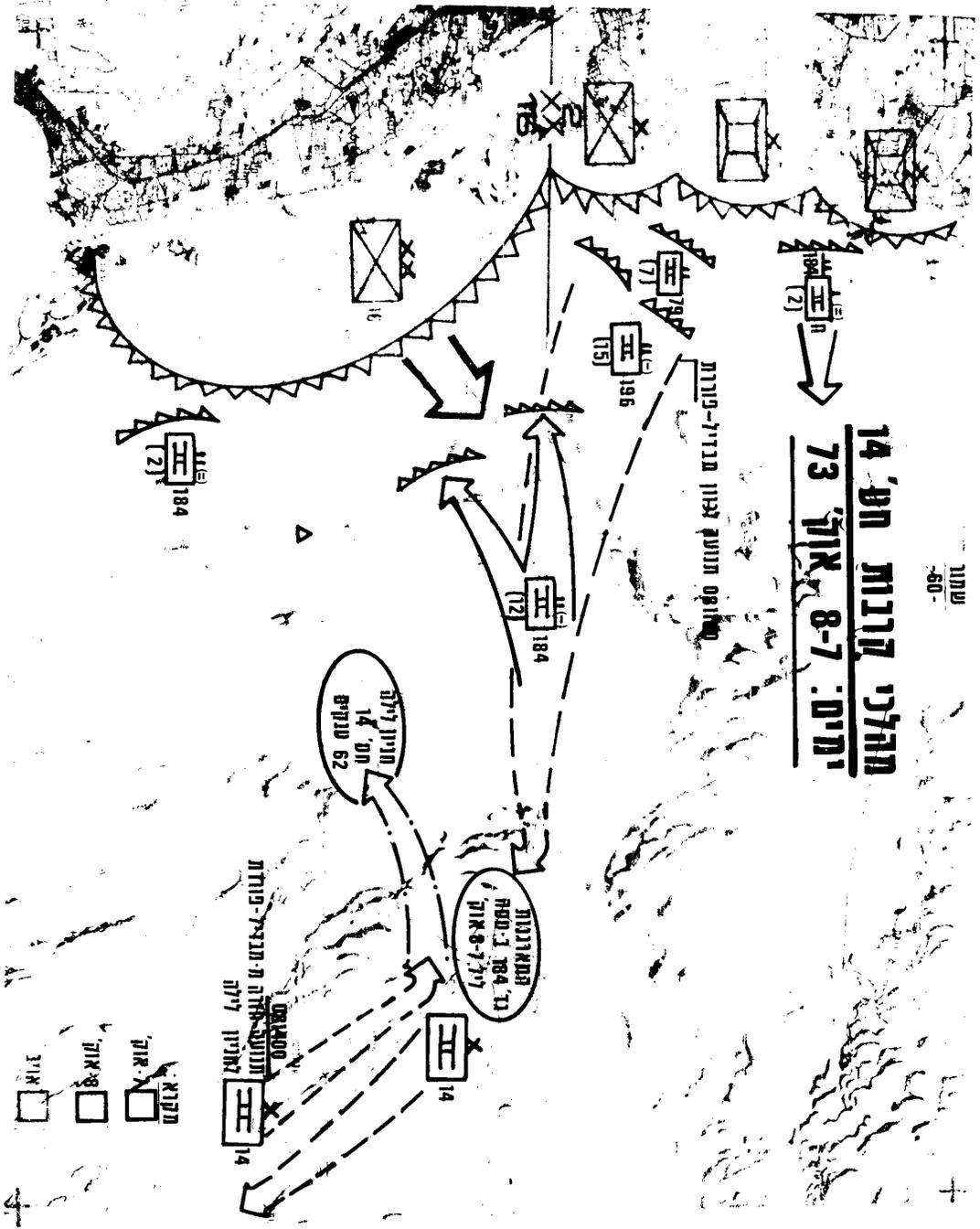
בשעה 1045 קיבלה החטיבה פקודה לנוע מידית מזרחה לעבר כביש הרוחב - ציר מבדיל ומשם לנוע במהירות מירבית לעבר הגזרה הדרומית, כאשר מעבר ציר פוררת דרומה יעשה באישור מיוחד. ההרגשה הייתה שמשו חמור ארע בגזרה הדרומית וכי יש לתגברה בבהילות, נענו מזרחה על ציר טליסמן לעבר ציר מבדיל. תוך כדי התנועה מזרחה התקשר אלי מח"ס 162/460 (אל"מ גבריאל עמיר) ואמר לי כי הוא קיבל הוראה לקבל ממני את גדוד הסנקים הנמצא באיזור חביבה. הבהרתי ל-מח"ס 460 כי החטיבה נעה בכיוון מזרח, על ציר טליסמן, אין לי כל גדוד באיזור חביבה ולא קיבלתי כל הוראה בנדון. מיד לאחר מכן פנה מח"ס 460 ל-מח"ס 421 וגם הלה השיב כי לא היתה לו כל הוראה בנדון. במקביל נראו סנקים נעים על ציר טליסמן מערבה. ניסיתי ליצור עמם קשר באפיק חרום חש"נ אך לא קיבלתי כל מענה. החשש שלי היה שסנקים אלה יחשבו שאנו סנקי אויב ויפתחו עלינו באש. קצרנו טווח והבחנתי שאלה סנקי שוט ויותר מאוחר ראיתי את מח"ס 162/500 (אל"מ אריה קרן) נע על ציר טליסמן מערבה. החקשרתי למפקד האוגדה, עדכנתי אותו בהגיע חס' 162/500 לגזרה והצעתי כי אוגדה 162 תפעילו במקום הגדוד המבוקש.

הגענו לצומת טליסמן - מבדיל והמשכנו דרומה לעבר הגזרה הדרומית. גד' 196 התעכב והתארגן מתוך דרגי החטיבה והמשיך לאחר מכן דרומה. הגענו לצומת מבדיל - פוררת ואזי נאמר לנו לחזור לגזרה המרכזית. חזרנו לגזרה המרכזית ובשעות אחה"צ המאוחרות נכנסו להתארגנות בציר עכביש באיזור יוקן. צוותי הסנקים היו עייפים מאוד ולכן הקציתי את כוח הצנחנים לאבטחת החניון.

שטח
-60-

מהלכי קרבות 14' חס' 73 ימים: 8-7 אוי' 73

מחסום חנוכה לצפון מברדיל-מורח



מחנה לילה
14' חס'
62 טנקים

מחנה-מגורים
14' חס' 73
לילה

- מקרא
- אוי
- אוי
- אוי

מחנה-מגורים מ-מברדיל-מורח
לצפון לילה

תאור ה-מס"ח (סא"ל אברהם גרובר)

בתאריך 7 אוק', בשעות הערב, החייב לבזרה מפקד א.א. 214 (אל"מ עקנין יעקב) והודיע לי כי אמשיך לפעול תחת פיקודו. ב-8 אוק' היחידות (מה-6 אוק') המשיכו להעסיק מטרות בשטח כאשר המתנו במשך כל היום שיגיעו לבזרה יחידות המילואים של א.א. 214.

בתאריך 8 אוק' 73, התקבלה הוראה כי החטיבה, במסגרת האוגדה, מדלגת ל"גזרה הדרומית". הגענו עד קרבת צומת ג'ידי. לאחר מכן התקבלה פקודה כי עלינו לחזור חזרה ל"גזרה המרכזית". מפקדת החטיבה אמרה היתה להתמקם באיזור יוקון. בדרך חזרה על ציר מבדיל הותקפנו ע"י מטוסי הנטר, אני נפגעתי בגב והוסעתי עד ל-חמ"ל בססה שם קיבלתי טיפול ראשוני מרופא החטיבה (סרן ד"ר דורון) עד לפינוי.

הוריתי ל-קמב"צ להחקשר למפקד א.א. 214 כדי שיקצה מס"ח במקומי ל-מח"ס 14. ואכן נשלח במקומי סא"ל בן דוד.

בלילה שמעתי את ה-קמב"צ שלי מפעיל הרבה יחידות - הסתבר כי אלו היו 4 גדודים מ-א.א. 214 אשר הועסקו לטובת המעוזים וירי מרוכז על אמיר("החוה הסינית"), קמתי והפעלתי את המשך האש עד בוקר ה-9 אוק' 73 ובהמשך הארטילריה הופעלה ע"י סא"ל בן דוד.

תאור מג"ד 196 (סא"ל עמרם מצנע)

בתאריך 8 אוק' 73, עם שחר, נשארנו ערוכים בהערכות הבסיסית שלנו באיזור נוזל/סגול 210-239-209. קיבלנו תוספת של מח' סנקים (3) בפיקוד סג"מ חנן גוטשטיין שהוכפפה ל-פל"ד נהלנו קרבות אש בטווחים של 2000 מ' - 3000 מ'. לא היו כל נסיונות משמעותיים מצד האויב לחקוף את השטחים השולטים שהיו תפוסים על ידינו, אם כי, היו מדי פעם נסיונות התקדמות שלהם לעברנו, שאותם עצרנו ללא בעיות. הדבר היחידי שהטריד אותנו היו ההפגזות הארטילריות שירדו הצורה מאסיבית מאד ובמדויק. ההפגזות חייבו אותנו בהחלפת עמדות מתמדת בכדי שלא להפגע. גם ביום זה הבחנו בתנועות רבות על ציר ספור ככוון מיסורי וממשיך. בקרבות אלה השמדנו כ-10 סנקי אויב.

בשעה 1100 לערך, קבלתי פקודה מה-מח"ט לנוע במהירות על ציר טליסמן מזרחה. ניחן לי להביך כי הסיבות ליציאתנו הינו המצב החמור בגזרה הדרומית. היה ברור לי כי במידה ונעזוב את עמדותינו יחפס הרכס ע"י האויב, אך עקב חומרת המצב כפי הנראה אין כל ברירה אחרת. יציאתנו היתה מלווה בהפגזה כבדה ביותר. נענו על ציר טליסמן ונעצרנו באיזור ציונה לתדלוק והתארגנות. מולנו הגיעו סנקי שוט שהוברר לנו כי הם שייכים ל-חט' 500 שהיו אמורים לתפוס את מקומנו, אם כי, כאמור, לא היתה כל החלפה פיזית. ה-מח"ט לחץ עלי להזדרז ולנוע לעבר הגזרה הדרומית. תדלקנו ותחמשנו את ה-רק"מ הצוותנו מחדש וארגנו מחלקות חדשות. זו היתה עבורי הזדמנות לפגוש את הצוותים שנלחמו עמנו משך כיום וחצי ושאת חלקם לא הכרתי. יצרנו מפגש פיזי עם פלוגת חרמ"ש מיקנס והספקנו אפילו לקבל אוכל טרי. ה-מח"ט הורה לי לנוע על ציר טליסמן מזרחה עד צומת ססה ומשם לרדת דרומה בציר מבדיל - "כביש הרחוב" עד צומת "כביש הרחוב" - "כביש הג'ידי" ואזי לקבל הוראות נוספות.

לא היתה תמונה מדוייקת מה המצב בגזרה הדרומית אך היה ברור שהמצב בגזרה הדרומית חמור. נענו, בהתאם לחוכנית, עד איזור מבדיל 70-71, עצרו אותנו וקבלנו כעבור זמן מה פקודה לנוע חזרה לעבר טסה.

נפגשתי במבדיל 87 עם ה-מח"ס וה-מג"דים האחרים שם קבלנו עדכון כללי במצב, שהיה מעורפל וקבלנו הוראה להכנס לחניון לילה באיזור יוקון. הוראה ה-מח"ס היתה להכנס לחניון יום מזרחית ליוקון ועם חשיכה לדלג ולהכנס לחניון לילה באיזור יוקון וזאת בכדי שלא נסגיר לחוליות תצפית ו-קת"קים של האויב שאולי מצויות באזור על מקומנו המדוייק. באופן מעשי המעבר מחניון היום לחניון הלילה היה חוץ כדי תנועה כיוון שהחיל להחשיך.

לפנות ערב כנסתי את כל הגדוד לשיחה, הבהרתי להם את המצב, כפי שהיה ידוע לי ועצם המפגש היה חשוב מאוד לאור הצוותים שהיו חוץ כדי הלחימה ובדיעבד נודעה לשיחה זו חשיבות עליונה.

בחניון קבלנו כוח של מח' - פל' צנחנים לאבטחת החניון וזה אפשר לצוותים להתארגן, לספל ולנוח. בערב התקיים תדריך ע"י ה-מח"ס והוא נתן הוראות לגבי הנעשה בלילה והתראה שעם שחר אנו חייבים להגיע לציר סליסמן ולחבור לכוחות האוגדה במקום. באיזורנו היו מספר סוללות ארטילריות שירו כל הלילה ועליהן נורתה אש נ"ס כך שקשה היה לישון באותו לילה והמנוחה היתה חלקיה, אם כי טובה.

תאור מ"פ ז' / 196 (סרן רמי מתן)

בתאריך 8 אוק' 73, בבוקר, קבלתי 5 סנקים נוספים. 3 סנקים מתוכם היו שייכים ל-פל' ו' / 184 שהצטרפה ל-גד' 184 בתאריך 6 אוק' 73 בערב. לאחר הפגעות ה-מ"פ (סגן משה בדש) ומחליפו - קמב"צ חט' 14 (סגן פנחס בר) הצטרפו הסנקים ל-גד' 79. לאחר הפגעות מג"ד 79 וקבלת יתרת הסנקים ח"פ גד' 196 הצטרפו הסנקים ה-נ"ל אלי. ארגון הפלוגה היה על בסיס 9 סנקים : מ"פ, סמ"פ (סגן אהרון בונה), מ"מ 1 (סג"מ רענן קולר), מ"מ 2 (סג"מ יפתח יעקב) 2 א' (סג"מ יזהר דקל), מ"מ 3 (סג"מ דגי מור), מ"מ 4 (סג"מ חנן גוטשטיין), 4 א' (סמל יעקב גירון), 4 ב' (סמל יצחק סולומונוביץ).

סנק 4 נפגע מיד ע"י טיל נ"ט סאגר והושמד והיו בו הרוג הטען/קשר (סמל דני טייכלר) ו-3 פצועים. סנק זה נפגע בעת דלוג של 200 מ' לפנים. זיהינו טיל נ"ט הנורה עליו והזהרנו אותו מפני הטיל, אך הוא לא שמע או הבין ונפגע.

נהלנו קרבות אש עם סנקים בסווחים ארוכים מאוד כ-4000 מ', ועם חי"ר בסווח 1000 מ' שירה טילי נ"ט סאגר. הוצאנו הרבה תחמושת והתוצאות היו קלושות - השמדנו כ-3-4 סנקים.

נענו לגזרה הדרומית וחזרנו לגזרה המרכזית עם הגדוד והתארגנו באיזור יוקון. התארגנו עם 7 סנקים : מ"פ, סמ"פ (סגן אהרון בונה), מ"מ 1 (סג"מ רענן קולר), מ"מ 2 (סג"מ יפתח יעקב), 2 א' (סג"מ יזהר דקל), מ"מ 4 א' (סמל יעקב גירון), מ"מ 4 ב' (סמל יצחק סולומונוביץ).

תאור מ"פ מיקנס (סרן אריה שקד)

בתאריך 7 אוק' 73, בערב, חנינו בחניון לילה באיזור טסה ואבטחנו את המחנה. בלילה היו ידיעות על כוחות קומנדו מצריים הנמצאים באיזור, בצענו סריקה עם 4 נגמ"שים באיזור ולא גילינו דבר.

בתאריך 8 אוק' 73, בבוקר, קבלתי הוראה להצטרף ל-גד' 196. נענו עם הגדוד והשחלבנו עמו. מג"ד 196 פורה לי לא לנוע מערבה מדי ואני נשארתי עם הפלוגה באיזור מכשיר. לאחר מכן נענו במסגרת הגדוד לגזרה הדרומית.

תאור סמג"ד 184 (רס"נ בן-ציון טרן)

בתאריך 8 אוק' 73, עם שחר, נערך הגדוד על רכסי חמוטל ומכשיר במשימת בלימה בכוון מערב. ה-מג"ד עם פל"ו ו-ח' חפס את רכס מכשיר ואני, עם פל"ד' תפסתי את רכס חמוטל. לא היה לנו מגע אש עם האויב וראינו ענני אבק באיזור מסורי. נחתה עלינו הפגזה כבדה מאוד ולכן הורדנו את הטנקים כ-200 מ' אחורה כדי שלא יפגעו.

קבלנו פקודה לנוע לכוון מזרח ומשם לגזרה הדרומית. הידיעות שקבלנו הן שכפי הנראה האויב הגיע עד איזור המיתלה. נענו עד כביש הג'ידי ומשם חזרנו לאיזור יוקון.

תאור מ"מ סמל מעוז חזיון (סמל פנחס סטורולוביץ) וחובש המעוז (יהודה רביב)

בתאריך 8 אוק' 73, בשעות הערב, חדרו חיילים מצריים לתוך חצר המעוז והחל קרב עם הבונקרים. מטוסים הפציצו את המעוז אך המצרים המשיכו בלחימה. כחוצאה מההפצצה ניתק הקשר שבין הבונקרים והלחימה הייתה של כל בונקר בנפרד. המצרים ירו ב-מרנ"טים, נשק קל וזרקו רימוני רסט ורימוני עשן. אט אט החל הקרב על הבונקרים לדעוך. נותרנו 5 איש בחוף הבונקר ואחד החבר'ה הציע לפרוץ ולהלחם. XXXXXXXXXX מ"מ סמל המעוז (סמל פנחס סטורולוביץ) הציע להסתכן בשעות הלילה. בלילה עשינו נסיון להתחמק החוצה, אך נחלנו בשמירה מצרית וחזרנו לבונקר. משך ליל 8-9 אוק' שהינו בחוף הבונקר וטכסנו עצה.

בתאריך 9 אוק' 73, שמענו רעש טנקים. השכנו שיתכן ואלה טנקים שלנו הנעים לחגבר אותנו אך חקוה זו נגוזה. שמענו קולות מצריים קרובים וצעקנו לעברם. יצאנו החוצה והתחילו לירות עלינו כך שנאלצנו להכנס בחזרה לבונקר. לאחר מכן אפשרו לנו לצאת החוצה ונלקחנו בשבי.

מהמעוז היו 21 איש שמחוכם 8 נותרו בחיים.

תאור מפקד מעוז פורקן (רס"נ מאיר וייזל)

בתאריך 7 אוק' 73, בלילה, נפגעו 2 לוחמים וסופלו בבונקר ה-תאג"ד. משך שעות הלילה היחה הטגזה רצינית מאוד שפגעה באנטנה ובקשר הקוי למעוז. הפעלנו את האנטנה השניה במעוז וחדשנו את קשר הרדיו. כתוצאה מההפגזות נהרס המעוז בצורה רצינית וחלק מהפתחים נחסמו, עמדת המרגמה נפגעה מפגיעה ישירה ונהרסה. פרט לכך לא היו כל התקפות קרקעיות.

בתאריך 8 אוק' 73, היה די שקט ואיני זוכר אירועים מיוחדים. בשעות אחה"צ שמענו את קריאות העזרה של מעוז חזיון וחשבתי שהמעוז נכבש.

תאור מפקד מעוז מצמד (סגן גדעון גור)

בתאריך 8 אוק' 73, בבוקר, ראינו כוחות אויב גדולים באיזור "החווה הסינית" שכללו כמויות גדולות מאוד של חי"ר, טנקים ותותחים. דווחנו על כך ובקשנו סיוע ארטילרי ואוירי. זיהינו טנקים שלנו ממזרח באופק שנהלו קרב אש עם האויב. בשעות הצהריים האויב נע מזרחה לעבר "החווה הסינית".

כוח בסדר גודל של גדוד חי"ר עם טנקים ו-נגמ"שים אגף את המעוז שלנו ובא אלינו ממזרח. הכוח נערך להסתערות עלינו באיזור סרטור 50 ובשעות לפנות הערב הם החחילו בהתקפה. אנחנו היינו מוכנים בעמדות והיינו מוכנים לקדם את פני ההתקפה. המעוז כלל כ-35 איש ומבחינה זו ההרגשה היחה טובה. בהסתערות הראשונה ירינו עליהם והם הגיעו עד הגדרות. ירינו באש מקלעים והם נסוגו עם הטנקים. אח"כ התפתחה התקפה מחודשת על המעוז. התחלנו לחסוך בתחמושת וירינו מספר פצצות ב-2 טנקים והדלקנו אותם. ירינו עם מרגמה 81 מ"מ ומרגמה 52 מ"מ ואש נק"ל ונותרה לנו פצצה מרנ"ס אחת. טנק שלישי נעצר ליד 2 הטנקים הפגועים וטנק רביעי נפגע בפגיעה ישירה של הארטילריה שלנו שסייעה לנו. האויב נסוג שוב והתארגן ממזרח למעוז במרחק של כ-1 ק"מ. בקשנו סיוע ארטילרי על האויב וירדה עליו אש ארטילרית דלילה. בשעות אחה"צ היו לנו הנפגעים הראשונים שנפגעו מפגיעה ישירה של פגז ארטילרי, היה לנו הרוג (סמל יצחק שטרנברג) ו-2 פצועים (שמעון) ו-ק. הקישור ל-א"מ מעמדת סילבר (סגן מרדכי גלילי).

משך כל הלילה הפגזו אותנו קשה וחלק מהעמדות נפגעו. כיון שזה היה כבר הלילה השלישי ללחימה, דללתי את העמדות והורדתי חיילים למנוחה בבונקר.

בתאריך 9 אוק' 73, בבוקר, נסוג הטנק השלישי ה-נ"ל. האיזור היה מעורפל וניתן היה לראות עד טווח של כ-20 מ'. שמענו רעש טנקים אך לא זיהינו דבר. הוריתי לכל החיילים לאיש את העמדות ונוותרנו עם מקלעים ונשק אישי בלבד. האויב התחיל לתקוף מכוון השער ראינו את הטנקים ממרחק של כ-20 מ' מהמעוז. את ה-חי"ר לא ראינו, כיון שהם נעו אחרי הטנקים, בקשנו סיוע ארטילרי ואוירי. קבלנו גיחה או שחיים שהיו בלתי יעילות ולא עשו לאויב דבר. הטנקים ירו בפגזים בכנון ישיר על המעוז ואנו ירינו עליהם ב-נק"ל. התקבלה הוראה שכולם ירדו לבונקר ותונח על המעוז "אש על מוצבינו". טנקי האויב היו מספר מטרים מהכניסה וירו על ה-נגמ"ש וה-זחל"מ שהיו בפתח. ירדנו לתוך הבונקרים וחיכינו לאש על מוצבינו שלא נחתה. האויב נכנס לתוך חצר המעוז במהירות והתחיל לזרוק רימוני עשן ורימוני רסס לתוך הבונקרים. מספר רימונים זרקנו חזרה אך האנשים התחילו להחנק. מספר אנשים הציעו שנכנע ובלית ברירה יצאנו ונכנענו. הגשש שלנו נכנע יום מאוחר יותר והוא דווח לי אח"כ כי הוא ספר כ-18 גופות של חיילי אויב במעוז.

תאור ה-מח"ט

בחאריך 8 אוק' 73, עם ערב, חזרנו והתארגנו באיזור יוקן. החייצב בפני רס"נ יואב ברזם כ-מג"ד 79 אך הסברתי לו כי אבידות הגדוד היו כבדות, והוא אוחד עם גד' 196. במקביל נודע לי כי מג"ד סיור 143/87 (סא"ל בן-ציון כרמלי) נהרג ולכן הצעתי למפקד האוגדה כי רס"נ יואב ברזם ימונה כ-מג"ד סיור 87 וכי הגדוד יוכפף לחטיבה 14, וכך היה. גדס"ד 87 התארגן במסגרת החטיבה ושהינו כל הלילה בחניון לילה באיזור יוקן. תדרכתי את ה-מג"דים על הפעולות שיבוצעו בלילה וקבענו לו"ז לסדר תנועה עם שחר לקראת התנועה לציר טליסמן.

מפקד מעוז פורקן (רס"נ מאיר וייזל) התקשר אלי וברר מה הענינים ומה הסכוי שהוא יחילץ משך הלילה. הבהרתי לו את המצב ואח הקשיים האובייקטיביים והוא הודיע לי כי בכזוונחי לנסות ולהחלץ רגלית. הצעתי לו לנוע מדרום לציר טליסמן כיון שבאיזור זה האויב יותר דליל וסוכים כי הוא יצא לאחר שקיעת הירח, בשעה 0230 לערך, לעבר קו כוחותינו באיזור ערד א' סמר. עדכנתי את מפקדת האוגדה ו-מח"ט 421 (אל"מ חיים ארז) בחוכנית ועקבנו אחר המתרחש.

תאור מפקד מעוז פורקן (רס"נ מאיר וייזל)

בחאריך 8 אוק' 73, בערב, נוכחתי לדעה כי מעוז חזיון כנראה נכבש ועל מעוז מצמד מתנהל התקפת אויב ולמרוח שאנו הדפנו פעמיים את התקפות האויב גם אנו נהיה צפויים להתקפות נוספות. התקשרתי ל-חמ"ל לבדוק באם הלילה יבוצע חלוצנו ולאחר שהתמונה הובררה לי כי המעוז מוכתר ע"י כוחות אויב מכל האגפים ואין כל גישה לעבר המעוז כוחותינו, התקשרתי עם מח"ט 14 ועדכנתי אותו כי בכזוונחי להחלץ מהמעוז באופן עצמאי, תוך הליכה רגלית. תאמתי עם ה-מח"ט את פרטי הנסיגה, סכמנו כי אני צריך להתפנות מדרום לציר טליסמן וכי עלי לצאת עם שקיעת הירח, דהיינו, בשעה 0230 לערך. בדקתי עם הרופא במעוז את אפשרויות פינוי הפצועים, כמו"כ וידאנו את מקום כוחותינו הקדמיים ולהיכן אני צריך להגיע וסוכים כי אגיע לאיזור חמוטל.

ארגנו את הכוח לתנועה והשמרנו את מסמכי הקשר במעוז. לא רצייתי לעורר תכונה מיוחדת במעוז, בכדי לא למשוך חשומה לב האויב, ולכן לא פוצצנו כל מיני דברים במעוז. בשעה 0245 יצאנו מהמעוז החוצה. בקשתי סיוע ארטילרי על ש-1 הנמצא מצפון למעוז ועל שטחים שולטים ממזרח למעוז באיזור סגול 262. לאחר מכן עקפנו חניון לילה מצרי והגענו עד למרגלות חמוטל. ראיתי סנק ט-55 על הגבעה ונזהרנו שלא להתקל בהם. כאן הצטרף אלי הכוח השני עם ה-סמ"פ שהתפצל ממני חזר כדי התנועה. נוכחתי לדעה כי אצטרך לבצע איגוף עמוק בכדי להתחמק מהאויב והבנתי כי לא יהיה בכוחם של האנשים לבצעו ולכן המתנחי בערד א סמר כ-1 ק"מ דר'-מערב מצומת טליסמן - חזיזית. הגיעו סנקים מכוון מזרח ואיש הצוות שהיה עמנו זהה כי אלה סנקי פאטון ישראליים. הסנקים ירו לכל הכזוונחים והמשיכו לנוע לעבר חמוטל. מח"ט 14 התקשר אלי והורה לי לנוע לעבר הכביש. חי"ר מצרי ירה עלינו וחילצנו ע"י סנק מג"ד 184 (רס"נ שאול שלו) שחלץ ע"ג הסנק שלו את כל 33 הלוחמים ממעוז פורקן. נחלצנו ע"ג הסנק לעבר כביש טליסמן ועם הגיענו לאיזור כוחותינו עברנו מהסנק ל-זחל"מ והתענינו לטסה.

תאור ה-מח"ס

בחאריך 9 אוק' 73, לפנות בוקר, קיבלה החטיבה הוראה לנוע מאיזור יוקון לעבר ציר סליסמן ולהערך באיזור סליסמן 34-39 עד אור ראשון.

נענו ב-חנ"מ לילה והגענו לציר סליסמן עם אור ראשון. נצלנו את השהייה במקום להמשך התארגנות.

כוח מעוז פורקן נע משך הלילה והגיע עם שחר ליעדו. מפקד האוגדה הטיל על חס' 421 לחלצו אך אני דרשתי במפגיע לחלצו עקב האחזיות המוסרית והאנושית כלפי לוחמי המעוז והחובה שלנו כלפיהם. מפקד האוגדה אישר זאת וארגנו כוח חילוץ.

הוריתי ל-מג"ד 184 (רס"נ שאול שלו) לארגן מספר נגמ"שים עם מספר לוחמים מזערי. והוא ארגן כוח שכלל 2 טנקים ו-4 נגמ"שים, טנק מג"ד, טנק קש"א, 4 נגמ"שים מ-פל' י"א/184 בפיקוד מ"פ י' (סרן שלמה לוי), כאשר על כל נגמ"ש מפקד קציין והרופא הגדודי נכלל בכוח. חפ"ק חטיבתי עם הטנק שלי ו-נגמ"ש ה-מס"ח (סא"ל שמעון בן-דוד) הצטרף לכוח החילוץ ויצאנו לדרך.

חאמתי את פעולת החילוץ עם מח"ס 421 ו-מג"ד 421/599 (רס"נ עמי מורג). סוכם עם מג"ד 599 שגדודו יסייע באש לכוון נוזל וירחק בכך את האויב. מח"ס 421 הציע כי כוח מעוז פורקן ימשיך לנוע רגליה לעבר סליסמן 23 שם מצויים כוחותיו ויחבור אליהם ואני חאמתי זאת עם מפקד מעוז פורקן. עלינו לעמדות תצפית כ-1 ק"מ ממערב לסליסמן 23 והמחזה שהתגלה הוא ש-חס' 421 נהלה קרב אש עם כוחות שריון ו-חי"ר באיזור נוזל. התחלנו לנהל אש עם האויב ואז עלה בקרבי החשש לגורלם של אנשי מעוז פורקן הנמצאים בתווך. הוריתי ל-מג"ד 184 להכנס עם כוח החילוץ וחאמתי זאת עם מפקד מעוז פורקן. כוח החילוץ הגיח לבין כוחות חס' 421 וכוחות האויב, סרק את השטח, לא מצא כל סימן להמצאות כוח מעוז פורקן ולכן הוריתי לו לחזור שנית לעבר כוחותינו. נורתה עלינו אש חופת אך הכוח חזר לקו כוחותינו והתארגן תוך תנועה לגיחה מחודשת. בררתי עם מפקד כוח מעוז פורקן את מקומו וניסיונו להעזר בתוואי שטח ומטרות בוערות אך לא הצלחנו לאתרו. בקשתי ממפקד כוח מעוז פורקן שיסמן עצמו בכדור זיקוקין והוא ירה כדור זיקוקין ירוק שאותו איתרנו. מג"ד 184 דווח כי הינו מזהה את כדור הזיקוקין והתחלנו לשעוט לעבר כוח מעוז פורקן. תוך כדי תנועה התפצל כוח החילוץ ל-3 כוחות משנה. נגמ"ש ה-מס"ח פגר מאחור ונשאר בקו כוחותינו. אני נעתי בטנק שלי בצד הקיצוני הדרומי ואיתרתי על גבעה בטווח כ-200 מטר קבוצה של כ-30 חיילים העומדים בראש הגבעה. שברתי לעבר הגבעה ובהגיעי לטווח של כ-100 מ' הבחנתי כי החיילים הינם חיילים מצריים. פתחתי עליהם באש מקלעים והם החלו לפחות באש לעברי תוך הסתערותי עליהם. הכוח המשיך בתנועה כאשר הטנק שלי נלחם באותה חבורה על ראש הגבעה, וכשאני מחליף סרטים במקלע ק. הקשר החטיבתי (רס"נ שלמה וקס) ירה ב-חמ"ק עוזי. נורו עלינו טילי נ"ט סאגר מהאגף והמשכנו לנהל קרב אש כעבור מספר דקות הגיח בחזית טנק דמוי "מפלצת". ברגע הראשון לא הבינתי מה זה, אך צפיתי עליו במשקפת וראיתי כי זהו טנק ועליו עשרות חיילים. התקשרתי ל-מג"ד 184 והוא עדכן אותי כי הוא חילץ ע"ג הטנק שלו את כל לוחמי מעוז פורקן. סכמתי עמו כי אני אחפה עליו ושהוא ינוע לעבר הכביש - ציר סליסמן. הבחנתי כי בעקבותיו נע טנק נוסף - טנק ה-קש"א אך לא ראיתי את ה-נגמ"שים. בררתי עמו מה מתרחש עם ה-נגמ"שים ותשובתו היחה כי ה-נגמ"שים נפגעו והושמדו. לא האמנתי למשמע אוזני ובדקתי עמו שוב ושוב ותשובתו היחה כי ה-נגמ"שים הושמדו על אנשיהם. במקביל, פנה אלי מפקד

האוגדה והאיץ בי לחזור עם החסיבה לציר עכביש. עדכנתי אותו במצב ובקשתי להשתהות קמעה כדי לבדוק הנושא והוא אישר זאת. לאורך כביש סליסמן נע נגמ"ש מפוייח בכוון מזרח. קמב"צ 184 (סגן גדעון אלדד) קפץ מטנק ה-מג"ד וניגש לראות מה הוא מכיל וה-מג"ד דווח לי כי בבדיקה הוברר כי ה-נגמ"ש המפוייח נא ללא כל איש צוות, גורם שחזק את הפגעות חיילי כוח פל"י 184/184. עדכנתי את מפקד האוגדה במחיר הכבד ששלמנו בחילוץ אנשי מעוז פורקן והמשכנו במשימה החטיבתית. כעבור זמן מה דווח מח"ס 421 שחיילי פל"י 184/184 נחלצו והגיעו לכוחותיו. בסכום המבצע הוברר כי ל-פל"י היו במבצע זה 2 נעדרים (סמ"ר יצחק תמיר), (רב"ט אייל הפטר).

תאור קמב"צ 184 (סגן גדעון אלדד)

בחאריך 9 אוק' 73, בשעה 0800 - 0900 לערך, קבלנו פקודה לחלץ את לוחמי מעוז פורקן ולארגן כוח משימה בהתאם. הכוח הגדודי כלל 2 טנקים - טנק מג"ד וטנק קש"א ו-4 נגמ"שים בפיקודו של מ"פ י' 184/184 (סרן שלמה לוי). בהתאם לפקודת ה-מח"ס חדרנו לתוך השטח בצענו סבב ראשון, לאור חבירת הקשר בין ה-מח"ס ומפקד מעוז פורקן, אך לא מצאנו דבר ונערכנו שנית. תוך כדי תנועה, זיהינו אנשים בשטח. היו אלה חיילי אויב שהיו מחופרים בשטח. פתחנו עליהם באש והסתערנו עליהם. תוך כדי הסתערות זיהיתי את החלק העליון של אנטנה והערתי את תשומת לבו של ה-מג"ד ששינה כוון ונע במהירות לעברה ופקד על מ"פ י' שיתגבר על ה-חי"ר וימשיך בתנועה. מ"פ י' דווח ל-מג"ד שהוא הסתבך בלחימה עם ה-חי"ר. הגענו למקום המצאם של לוחמי מעוז פורקן ולאחר חבירה עמם הועלו האנשים על הטנק ונחלצנו מהשטח. תוך כדי נסיעה התקשר ה-מח"ס ל-מג"ד וברר עמו את המחרש ב-פל"י והוא השיב כי ה-נגמ"שים והאנשים נפגעו. נענו על ציר סליסמן ובאיזור שמעבר לסליסמן 26 ראיחי נגמ"ש מוזר הנע לכוון מזרח וכולו היה שחור. הודעתי על כך ל-מג"ד והוא עצר את הטנק. נגשתי ל-נגמ"ש שהיה בתנועה, עליתי עליו וראיתי שכולו שחור ואין בו אף אחד או אפילו סימנים כלשהם. חזרתי לטנק ועדכנתי בהתאם את ה-מג"ד. ה-מח"ס שאל את ה-מג"ד מה פשר ה-נגמ"ש והוא ענה כי כנראה זהו אחד מה-נגמ"שים מהכוח של פל"י וכי אין בו אף אחד.

תאור מ"פ י' 184/184 (סרן שלמה לוי)

בחאריך 9 אוק' 73, מנתה הפלוגה 4 נגמ"שים. ה-מג"ד (רס"נ שאול שלו) הגדיר לי, בלי 8-9 אוק' 73, שתפקיד הפלוגה יהיה לעסוק, בעיקר, בחילוץ נפגעים. לאור זאת חילק הצוות הרפואי בין ה-נגמ"שים כך שהיה רופא על ה-נגמ"ש שלי וביהרת ה-נגמ"שים היו חובשים. לקראת בוקר, נענו במסגרת הגדוד, מציר עכביש לציר סליסמן והתמקמנו באיזור צומת סליסמן - פוטון. ה-מג"ד עדכן אותנו כי אנשי מעוז פורקן נחלצו רגלית וכי אנו נחלצם. נענו עם הכוח על ציר סליסמן מערבה וסרקנו את האיזור שבו הם היו אמורים להמצא אך לא מצאנום, כך שחזרנו לעבר כוחותינו. ה-מג"ד אמר לי שהם צריכים להמצא בכוון דרום מערב ליד עשן של טנק בוער באיזור. נענו לעבר הטנק הבוער במשימת סריקה ופתאום ראיתי את טנק ה-מג"ד פונה חזק בכוון שמאל וה-מג"ד אמר לי כי הוא מזהה אנשים. נענו לעברם והסתבר כי אלה הם חיילי אויב. הם ירו עלינו ב-נק"ל, מרג"טים וסילי ג"ט.

הסתערנו עליהם ונחלקנו בכוח חי"ר גדול מאוד, ואז ראיתי את טנק ה-מג"ד מושך שמאלה במרחק של כ-1.5 ק"מ מאחור. הוריתי ל-נגמ"שים לנוע ולהצמד לסנקים בכיוון שמאלה. פנינו בכיוון המתאים והתחלנו לנוע בעקבות הסנקים שלנו. אחרי חנועה של כ-500 מ' נפגע ה-נגמ"ש שלי בטיל נ"ט. אני נפצעתי ברגלי וחלק מהאנשים קפצו מה-נגמ"ש שנע עוד כ-200 מ' ונעצרו באיזשהו שקע באיזור. ירדנו מה-נגמ"ש, אני, הרופא הגדודי והנהג. מכשיר הקשר נפגע ולא היה לנו כל קשר. כעבור כ-5 דקות הגיע נגמ"ש נוסף עם הרבה נפגעים בפנים, בפיקוד החובש. ב-נגמ"ש היו 2 הרוגים (רב"ט יצחק איסח וסמל אברהם ממיה) ו-5 פצועים. הסתבר כי הוא נע לחלץ נפגעים מ-נגמ"ש אחר וכשהוא פתח את כבש ה-נגמ"ש חדר טיל נ"ט או מרנ"ט דרך הפתח האחורי ופגע באנשים. נהג ה-נגמ"ש שנפצע קל סגר את כבש ה-נגמ"ש והמשיך בתנועה. עלינו על ה-נגמ"ש הזה והגענו אחר ל-תאג"ד בטסה.

תאור ה-מח"ט

עם סיום מבצע חלוץ אנשי פורקן, חזרה החטיבה מציר סליסמן לציר עכביש והתרכזו באיזור יוקון. תוך כדי התנועה לעבר יוקון קבלנו ת"פ את גד' 164/106 בפיקודו של סא"ל משה גל. באיזור יוקון ניצלנו את השעות הספורות שעמדו לרשותנו והמשכנו בהתארגנות. תוך כדי ההתארגנות שמחי לב לעובדה ש-גד' 79 שהוכפף לחטיבה ביום פרוץ המלחמה בחאריך 6 אוק' 73 וספג אבידות רבות אינו מופיע ב-סד"כ החטיבה. ה-מג"ד נפצע קשה, ה-סמג"ד נהרג, מ"פיים נהרגו ונפצעו ושארית הגדוד צורפה ל-גד' 196. נראה לי מוזר וחרה לי ש-גד' 79, שהיה בתחילת שנות ה-50 גד' שריון בעל עבר מפואר ולאחר מכן, בתחילת שנות ה-60, הוא זה שקלט את סנקי הפטוץ ב-צה"ל, נכחד ואינו מופיע ב-סד"כ צה"ל. קראתי ל-מג"ד 196 (סא"ל עמרם מצנע) ששירת בעבר ב-גד' 79, בתפקידי קמב"צ, מ"פ ו-סמג"ד, הבהרתי לו את המצב והצעתי לו להסב את שם הגדוד שבפיקודו ל-גד' 79, בהתחשב ב-נ"ל ובעובדה שמספר חיילים מ-גד' 79 לוחמים בשורותיו, בעוד של-גד' 196 אין כל עבר צבאי בהיותו גדוד חדש. סא"ל מצנע נאות להצעה וסכמנו זאת. זכורני כי השעה הייתה 1155, קראתי למטה החטיבה והוריתי להם כי החל משעה 1200 יקרא גדוד זה - גדוד 79.

בשעה 1335 קבלתי פקודה מסגן מפקד האוגדה לחפוס את רכסי מכשיר - חמדיה וכשוף ולהחליף את חס' 600 בגזרה. תאמתי ונפגשתי עם מח"ט 600 ברכס חמדיה ובחוף הסנק שלו, תאמנו את ההחלפה. תוך תצפית על האיזור. רכס מכשיר היה בידי האויב ולכן נערכנו בהתאם להיערכות של חס' 600 כאשר כל מג"ד נפגש ומתאם עם ה-מג"ד המוחלף ב-חס' 600. החלפנו את חס' 600 והתארגנו בשטחים השולטים כ-ר"מ :-

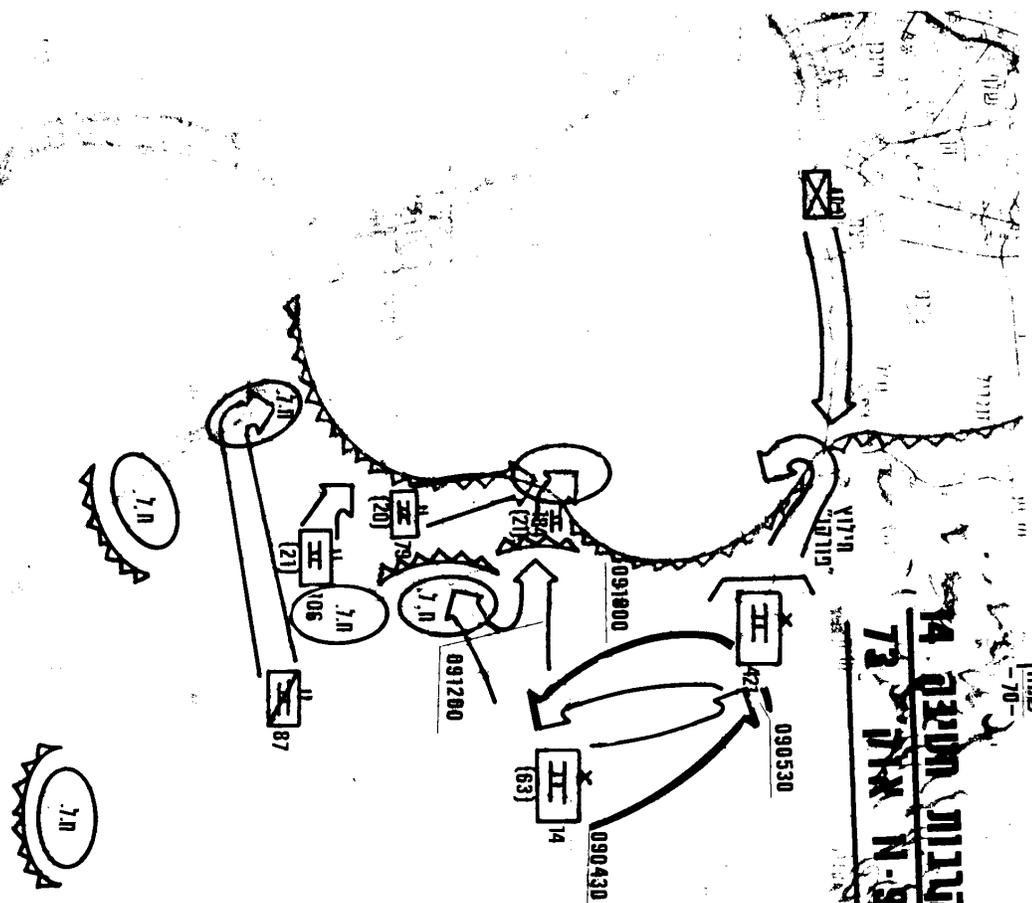
- א. גד' 184 - סגול 202 באבטחה כלפי מכשיר וטלויזיה.
- ב. גד' 79 - חמדיה באבטחה כלפי מערב.
- ג. גד' 106 - כשוף באבטחה כלפי מערב.
- ד. גרס"ר 87 - סגול 100 באבטחה כלפי מערב.
- ה. בחורבה היה כוח בסדר גודל פלוגתי מ-חס' 600 שעבר ת"פ החטיבה ואבטח כלפי דרום ומערב.

לא היה כל לחץ מצד האויב וירינו על מטרות מזדמנות שהופיעו לסרוגיין. תוך כדי התצפיות מחורבה, סגול 100 וכשוף הוברר לנו שכל המרחב שבין בוצר ולקקן איננו תפוס על ידי האויב. נראה היה לי שניתן לפתח לחץ על האויב ולהשתלט על שטחים נוספים תוך נגיסה מדרום לצפון. ההוראה הכללית הייתה שאין לחקוף אלא רק בתנאי שלא יהיו אבידות. התקשרתי למפקד האוגדה ובקשתי אישור לנסות להתקדם והאישור ניתן.

גד' 184 מסגול 202 המשיך במגע אש עם האויב במכשיר וטלויזיה. גד' 79 קידם פל' סנקים בפיקוד ה-סמג"ד (רס"נ נתן בן-ארי) שתפסה את סגול 194 וה-מג"ד עם 2 פל' נוספות נשאר בחמדיה. בשעה 1520 הוריתי ל-גד' 106 להתקדם בזהירות ובצורה מאובטחת מכשוף לסגול 187 וסגול 188 ומשם לעבר ציר טרטור.

מחלקת קרינת 14
תאריך: 11-9-73

שטח 70-



התאריכות
 תאריך 11/10
 090530

- תקרא
- תאריך 9
- תאריך 11-9-73

תאור מג"ד 79 (סא"ל עמרם מצנע)

בתאריך 9 אוק' 73, בשעה 1400, לערך קבלתי הוראה מה-מח"ט להחליף גדוד מ-חט' 600. על רכס חמדיה קבלנו תדריך מה-מח"ט ובו דובר על ביצוע החלפה פיזית. קבלתי את הוראות הקשר של הגדוד המוחלף - גד' 600/409. באותו זמן הקמתי פלוגה נוספת - פל' בפיקודו של סגן יובל נריה. סגן יובל נריה הגיע אלי עם 3 טנקים ואני הוריתי לכל מ"פ להקצות טנקים שינועו לעבר אדום 6528. צוותי את הפלוגה עם ה-מ"פ והמשכנו לפעול עם 3 פלוגות טנקים ו-פל' חרמ"ש. נפגשתי אישית עם מג"ד 409 (רס"נ עוזי בן יצחק) והאמתי עמו את כל פרטי החלפה והמידע שהיה ברשותו על הגזרה. ה-סמג"ד (רס"נ נתן בן-ארי) נשאר עם 2 פלוגות טנקים ברכס חמדיה ואני ירדתי לאיזור סגול 194 עם פל' ז' והחלפנו שם כח מ-גד' 600/407 שהיה ערוך במקום. גם במקרה זה קיימתי חפיפה פיזית עם מג"ד 407 (רס"נ עובד מעוז).

רכס חמדיה הוא השטח השולט ואילו איזור סגול 194 הינו שטח נמוך עם גבנונים המאפשרים חפיפת עמדות לטנקים אך אינו מקנה שליטה קרקעית. לא נחלקנו באויב מיוחד, אך, מדי פעם נורו עלינו טילי נ"ט סאגר ממערב להעוז טלויזיה מכוון צפ' צפון מערב לנו. הוך כדי נהול האש הורדתי פלוגה נוספת מרכס חמדיה וניסינו להתקדם לעבר סגול 104. היחה לי הערכה שברכס טלויזיה אין כוחות אויב וניסינו להתקדם לעברה. מספר טנקים של פל' ז' הגיעו עד הגדרות של העוז טלויזיה אך לא קבלתי אשור מה-מח"ט לכבוש את הרכס.

תאור מ"פ י' 79 (סגן יובל נריה)

בתאריך 9 אוק' 73, בבוקר, הגעתי לאיזור יוקון עם 3 טנקים וחברתי ל-גד' 79. מג"ד 79 צרף אלי עוד 4 טנקים והפליגה עמדה על סה"כ של 7 טנקים הצוות הבא : מ"פ, מ"מ 1 (סג"מ צבי פירון), 1 א' (סמל יונתן זילברברג), 1 ב' (סמל יהודה שרם), מ"מ 2 (סג"מ אורי רוזנשיין), 2 א' (סמל יורם גור), 2 ב' (סמל יצחק שאקי).

תאור קמב"צ 106 (סרן גדעון גולן)

בתאריך 9 אוק' 73, בשעה 1400 לערך קיבל הגדוד הוראה לנוע מיוקון לעבר כשוף, מדרום לציר עכביש. הגדוד כלל 21 טנקים במסגרת 3 פלוגות (מג"ד - סא"ל משה גל, סמג"ד - רס"נ חיים זיו, מ"פ כ' - וכטל, מ"פ ל' - יחזקאל זילברשטיין, מ"פ מ' - מורנו חיים). הגדוד תפס את רכס כשוף והיה בתצפית על מרחב "החווה הסינית". הגדוד קיבל הוראה לנוע, במסגרת החטיבה, לכוון צפון - מערב, דרך איזור סגול 187, במגמה להשתלט על שטחים נוספים באיזור. תוך כדי ירידה מרכס כשוף נפחחה עלינו אש ונפגעו לנו 2 טנקים מתוכם סנק ה-מג"ד. ה-מג"ד (סא"ל משה גל) נפצע ופונה ואת הפיקוד על הגדוד קיבל ה-סמג"ד (רס"נ חיים זיו). הגדוד נחלץ אחורה כ-700-800 מ' ותפס עמדות חדשות. בעמדות החדשות היינו במגע אש עם האויב עד חשיכה ועם חשיכה התארגן הגדוד בחניון לילה למרגלות רכס כשוף, שעות הלילה עברו ללא אירועים מיוחדים.

תאור ה-מח"ט

לאחר ש-גד' 106 נחלץ מאש האויב, הוריתי ל-גדס"ר 87 לנוע בחנועה מאובטחת ובפריסה רחבה דרך סגול 187, סגול 178 וגרפיט לעבר ציר לכסיקון, כאשר גבול גזרה צפוני סגול 187. בקשתי סיוע ארטילרי מירבי על איזור אמיר וקבלנו גם מטוסים שהפציצו את איזור אמיר. גדס"ר 87 החחיל בחנועה ולא נחקל בהחנגדות משמעותית ואז בשעה 1600 לערך אשרתי ל-מג"ד 87 להמשיך ולנוע לעבר לקקן, חוץ אכטחה כלפי דרום.

תאור גדס"ר 87 (רב שיח גדס"ר 87)

בתאריך 9 אוק' 73, נע הגדוד מאיזור יוקון לאיזור כשוף. התפרשנו מכשוף ועד סגול 100. קבלנו הוראה מה-מח"ט לנוע לעבר לקקן דרך סגול 187 - סגול 179 וגרפיט. פל' ב', שהיתה הפלוגה הצפונית, נעה צפונית לסגול 178. פלוגה ג' נעה באיזור סגול 179. פלוגה א', שהיתה הפלוגה הדרומית, הגיעה לציר לכסיקון כ-4 ק"מ מדרום ללקקן, באיזור לכסיקון 265. בקטע הדרך הראשון עד ההגעה לקו של סגול 178 - סגול 179 ניתכה עלינו הפגזה כבדה, אך כשהמשכנו מערבה יותר ההפגזה היתה דלילה יותר. באור אחרון נעו 3 הפלוגות צפונה. פל' ב' הגיעה לצומת לכסיקון - נחלה, פל' ג' באיזור לכסיקון - עכביש ו-פל' א' התמקמה באיזור שמדרום ללקקן. בזמן חנועה זו לא נתקלנו באויב כלשהו ולא נפתחה עלינו כל אש.

עם רדת החשיכה התארגן הגדוד כאשר פל' ב' נכנסה לחניון לילה בגזרה הצפונית של הגדוד בצומת לכסיקון - נחלה, פל' א' ו-ג' נכנסו לחניון לילה באיזור לכסיקון 263. הלילה עבר בשקט מבלי שנורתה אש על הגדוד, פרט לפצצות תאורה.

תאור ה-מח"ט

בשעות אחה"צ פעל גדס"ר 87 ללא כל בעיות ונע לעבר לקקן. גד' 79 השתלט על השטחים שבאיזור סגול 194 וירה לעבר טלויזיה. מתצפית ולאור דווחים מהגדודים היה נראה לי כי ניתן לכבוש את טלויזיה. פניתי בשעה 1600 לסגן מפקד האוגדה (אל"מ יעקב אבן), בקשתי אישור וקבלתי. כמו"כ לאור בקשתי הורה, בשעה 1615 מפקד האוגדה למפקד האגד הארטילרי "לפעול לטובת חט' 14". בשעה 1654 עדכן אותי סגן מפקד האוגדה שבטלויזיה יש, כנראה, אנשים של חט' 600 והורה לי להוציאם.

חוכנית ההתקפה של טלויזיה היחה פשוטה. גד' 79 יחפה מאיזור סגול 194. גד' 184 יתקוף מכוון מזרח למערב מסגול 202 וכל זאת בסיוע ארטילרי של האגד הארטילרי. בשעות הערביות, לאחר הכנה ארטילרית וחיפוי של גד' 79 החל גד' 184 בתקיפה. המחזה היה מרשים ביותר. הגדוד גלש במבנה הסתערות מכונס, תוך ירי בתוחמים ובמקלעים. הכדורים הנותבים מלאו את השמיים והיה נראה שזו התקפה בנוסח "הצגה". לפתע נודע לי כי ה-מג"ד (רס"נ שאול שלו) נפגע. ניסיתי להתקשר עם ה-סמג"ד אך לא היה מענה. עברתי לרשת המבצעים הגדודית ולאחר מספר דקות שבהן ניסיתי ליצור קשר עם ה-סמג"ד הצלחתי ליצור קשר עם מ"פ ח' (רס"נ כספי אליעזר). הוריתי לו לקבל פיקוד על הגדוד ולהמשיך בהתקפה. דקות ספורות לאחר מכן יצרתי קשר עם ה-סמג"ד (רס"נ בן-ציון טרן), הוריתי לו לקבל פיקוד על הגדוד ולהמשיך בהסתערות. הגדוד המשיך בהתקפה, כבש את טלויזיה בשעה 1820, החמקס במקום משך כל שעות הלילה, תוך שיגור סנקים בדרוג לציר עכביש לצורך התארגנות.

תאור סמג"ד 184 (רס"נ בן-ציון טרן)

בחאריך 9 אוק' 73, אחה"צ היה הגדוד בעמדות באיזור סגול 202. הגדוד ירה על טלויזיה וכלים שנעו בשטח ו-גד' 79 עמד באיזור סגול 194 וירה אף הוא לעבר טלויזיה. ה-מח"ט שאל את ה-מג"ד באם הוא יכול לתקוף את טלויזיה, ולאחר שה-מג"ד ענה בחיוב ניתן האישור. השעה היחה די מאוחרת. נחנו מכת אש לעבר טלויזיה, לא היה כל ירי נגדי ופתחנו בהסתערות. בטווח של כ-1.5 ק"מ מטלויזיה הפסקתי לשמוע את ה-מג"ד ברשת הקשר. הבנתי שמשהו כנראה קרה לו. באותו זמן היחה בסנק שלי תקלה במערכת הקשר. כחוצאה מהפגוע ה-מג"ד ומחוסר השליטה, ההסתערות היחה גרועה. הסנקים נעו מכונסים ביותר. לא נורחה עלינו אש בכנון ישיר מהיעד, אך היינו נחונים להפגזה קשה. ניסיתי להדביק סנק אחר בהסתערות ולהחליף את הסנק. החלפתי סנק והשתלתי על הגדוד. הוריתי להפסיק את האש וכבשנו את היעד. השתלטנו על הרכס ובחוף התעוז מצאנו 3 חיילים מ-חט' 600 שהסנק שלהם נפגע והם נחלצו לתעוז. באותו זמן הודיע לי ה-קמב"צ (סגן גדעון אלרד) שה-מג"ד נפגע ונהרג. ארגנתי את הגדוד כאשר פל' ח' התמקמה על רכס טלויזיה, ואבטחה כלפי מערב, ויחרת 2 הפלוגות התארגנו בחניון לילה ממזרח לטלויזיה בשטח פתוח, שלמרגלותיה. משך הלילה הודיעו לנו כי גד' סנקים של האויב עומד לתקוף אותנו ושמענו גם רעש הפעלנו ארטילריה לכוון הצפוי כולל ירי תאורה אך לא נוצר כל מגע. משך הלילה הוצאנו, בדרוג, פלוגות לשם חמוש ותדלוק באיזור יוקון. בהתקפה זו היה לנו נפגע אחד וזה ה-מג"ד רס"נ שאול שלו שנהרג.

תאור מ"פ ו' 184/ (סגן יעקב פיסלסון)

בתאריך 9 אוק' 73, לפנות ערב, שהינו בעמדות באיזור סגול 202. צפיתי מדרום מערב בכוחות של גד' 79 שחקפו אח טלויזיה מכוון דרום לתעוז ובאיזור האגם המר הגדול ראיתי אח כוחות גדס"ר 87.

קבלנו פקודה להסתער על איזור טלויזיה. השעה הייתה שעת בין ערביים והראות הייתה קשה, כך שקשה היה לראות את כל הסנקים בפלוגה. תוך כדי הסתערות קרא ה-מח"ט ברשת הקשר הגדודית ואני עדכנתי אותו כי אינני יודע היכן ה-מג"ד אבל הסתערות הגדוד בעיצומה. הגענו עד גדרות תעוז טלויזיה והשחלטנו על האיזור. לאחר מכן קבלנו פקודה ונכנסו לחניון לילה כ-1 ק"מ מזרחית מטלויזיה.

תאור מ"פ ק. מ"כים חרמ"ש - מקנס (סרן אריה שקד)

בתאריך 9 אוק' 73, אחה"צ, הפלוגה הייתה ממוקמת בדרום רכס חמדיה, במסגרת גד' 79. הגדוד נלחם באיזור סגול 194 - 104 וה-מג"ד קרא לי להצטרף אליו והורה לי לפצל מחלקת חרמ"ש לכל פל' סנקים. לא הספקנו להתארגן כך והוכפפתי ת"פ גד' 184 שהיה למרגלות טלויזיה. נעתי על הציר מסגול 194 לכוון טלויזיה, שם חברתי עם גד' 184 בפיקודו של רס"נ בן-ציון טרן, שהיה מ"מ מג"ד. קבלתי ממנו פקודה להכנס ולסרוק את טלויזיה מחשש להמצאות אויב. על רכס טלויזיה היו 3 סנקים בפיקודו של מ"פ ח' (רס"נ אליעזר כספי). נכנסנו לחוף התעוז, סרקנו אותו ולא איחרנו כל אויב. תוך כדי הסריקות איתרנו ואספנו 3 אנשי צוות מ-חט' 600 ששהו במקום משך כל שעות היום לאחר שהטנק שלהם נפגע בשעות הבוקר. עם גמר הסריקה הורה לי רס"נ בני טרן לחזור לחניון הגדודי. משך שעות הלילה מקמנו 3 נגמ"שים כ-1 ק"מ לפני החניון הגדודי כאבטחה רחוקה. משך הלילה יצאה הפלוגה, פרט ל-מח' האבטחה, להתארגנות באיזור עכביש 55 וחזרנו אח"כ לחניון באיזור טלויזיה. בתאריך 10 אוק' 73, בבוקר, התקפל הגדוד ואנחנו חזרנו ת"פ גד' 79. (בתאריך 12 אוק' 73 בשעות הערב קבלתי פקודה לעבור ת"פ חט' 421).

תאור מג"ד 79 (סא"ל מצנע עמרם)

בתאריך 9 אוק' 73, לפנות ערב, החליט ה-מח"ט לכבוש את רכס טלויזיה. התוכנית החטיבתית הייתה ש-גד' 184 יסתער מכוון מזרח למערב ו-גד' 79 יחפה מדרום על הכבוש. השעה הייתה שעת דמדומים והייתה זו התקפה מרשימה מאד.

עם חשיכה חזרנו לרכס חמדיה ושהינו שם פרוסים בעמדות במשימת אבטחה וכלימה כלפי מערב. לא היו ארועים מיוחדים משך שעות הלילה.

תאור קח"ש (סרן יעקב לופו)

בתאריך 9 אוק' 73, רוכז עיקר המאמץ החימושי של החטיבה בתיקון סנקים בצומח טסה. החיקונים היו בעיקר החלפת מנועים, תוחחים, פרטי מזקו"מ פגועים ומיכלי דלק. לצערי לא פעם הוחזר סנק לשדה הקרב עם מד טווח שנפגע ולא חוקן וזאת, לרוב, בגלל חוסר בחלפים. בטסה נעשתה עבודה גדולה ע"י קומץ קטן של אנשים מ-מח' החימוש של גד' 184 והפלגה מ-גש"ח 252/784 בפיקודו של סגן יהודה. מעניין לציין שהלחץ שהופעל עלי מצד אנשי הצוות להוציא מהר סנקים היה כמעט לא יאומן ("נפלו לנו חברים בשדה הקרב ואנו ננקום את דמם"). לא היחה חשיבות בעיני אנשי הצוות לגבי סוג הסנק. אנשי צוות מטנק מגח 3 איישו סנקי מגח 6 א' 1 ללא כל הכשרה מוקדמת.

תאור ה-מח"ט

עם הגעת גדס"ר 87 לצומח לכסיקון - נחלה פניתי למפקד האוגדה וביקשתי אישור להניע את גדס"ר 87 לעבר מצמד ולבדוק מה מרחש שם. הקשר האחרון שהיה לנו עם אנשי המעוז היה בחאריך 8 אוק' 73. לא היה ידוע לנו מה אירע לאנשי המעוז ולכן בקשתי אישור לחבור עמם ולחלצם, באם ימצאו שם. לאור אי אישור מצד מפקדת פיקוד הדרום, נעניתי בשלילה.

משך הלילה החמקמה החטיבה כדלקמן :- גדס"ר 87 באיזור צומח לכסיקון - נחלה ולכסיקון 263, גד' 106 בכשוף, גד' 79 בחמדיה, גד' 184 בטלויזיה. בחורבה היתה האבטחה הדרומית. משך הלילה לא היו ארועים מיוחדים ונצלנו את הלילה, בעיקר, לשם התארגנות לקראת יום המחרת.

תאור מ"מ מג"ד 184 (רס"נ בן-ציון טרן)

בחאריך 10 אוק' 73, עם שחר, התפרשנו מחדש, בהתאם להוראה ה-מח"ט, באיזור טלויזיה וסגול 194. זיהינו למעלה מ-20 טנקי אויב וביניהם מט"נים ס'. יו 100. פתחנו עליהם באש והשמדנו למעלה מ-10 טנקים. האויב מסך את עצמו בעשן ונסוג צפונה. במקביל לכך נורו עלינו טילי נ"ט מכוון מכשיר. בקשתי להוריד ארטילריה על מקור היציאה וירי הטילים נפסק בשעה 0710 קיבלתי הוראה מה-מח"ט ש-חט' 600 מחליפה את כוחהינו ועלינו לנוע לעבר יוקון. באזור טלויזיה הבחנתי בטנק מ-60. ה-מח"ט עדכן אותי שזה טנק מ-חט' 600 שהושאר שם ביום האתמול. שלחתי את סמ"פ ח' (סגן יגאל גילאור) לחלץ אותו ולגרור אותו, אך עם תחילת הרתימה הטנק שלו נפגע והיה לו חלל ו-2 פצועים בחוכם ה-סמ"פ. הוחלפנו ע"י חט' 600 ונענו להתארגנות באיזור יוקון ולאחר מכן באיזור מבדיל 71.

תאור מ"פ ו' 184 (סגן יעקב פיטלסון)

בחאריך 10 אוק' 73, עם שחר, התפרשנו מדרום לטלויזיה, כאשר הפלוגה שלי היחה הפלוגה הדרומית בגודד ואבטחנו כלפי מערב. הבחנו בכוח שריון אויב מכוון מערב וזיהיתי מול איזור הפרישה של הפלוגה שלי ב-2 פל' טנקי סי 55/54 שהיו ערוכות ב-2 שדרות וניסו להקדם לעברנו בסווה של כ-3 ק"מ. פתחנו באש ובצענו "ציד ברווזים" והשמדנו כ-10 טנקי אויב.

תאור ה-מח"ט

בחאריך 10 אוק' 73, בשעה 0630, לערך, קבלתי הוראה ממפקדת האוגדה להסיג את גדס"ר 87 חזרה לעבר איזור כשוף. החדיינתי עם מפקד האוגדה אך הוא הסביר לי שזוהי פקודה ממפקדת פיקוד הדרום. הוריתי, בשעה 0645, ל-גדס"ר 87 לנוע ולהתארגן באיזור כספי - עכביש. יותר מאוחר, בשעה 0700 לערך, קבלתי ממפקדת האוגדה הוראה שאנו מוחלפים ע"י חס' 600, בשעה 0800, ועלינו להתארגן באיזור יוקון ולהוות עתודה פיקודית. ההחלפה עם חס' 600 בוצעה בדירוג ונמשכה עד שעה 1000 לערך. נענו לאיזור יוקון והתחלנו להתארגנות במקום. האיזור הופגז קשה ע"י ארטילריה אויב שירתה אש נ"ס על סוללותינו שהיו ממוקמות לאורך ציר עכביש. החטיבה היתה לאחר למעלה מ-4 ימי לחימה. משך ימים אלה, לאור הפגעויות הרבה, אילתרנו את הכוח והדבקנו סלאי ע"ג סלאי. היה ברור כי יש הכרח לבדוק את הסנקים, לארגן את הצוותים והפלוגות ולהכין את החטיבה לקראת השלבים הבאים. היה ברור לי שבתנאים אלה יהיה קשה להתארגן. פניתי למפקד האוגדה וביקשתי שיאשר לי לנוע יותר מזרחה כך שנצא מטווח ארטילריה אויב, נוכל להתארגן ולנות קמעה. מפקד האוגדה אישר להתארגן באיזור "כביש הרוחב" ואז נענו בציר רביכה והתארגנו בחניון באיזור מבדיל 71. במקום זה שימשנו כעתודה אוגדתית ופיקודית ונושא זה חייב אותנו לשמור על כוונות גבוהה. במסגרת חלוף זה התארגנו במקום חוף ידיעה שבאם הכל יתנהל כשורה נשהה כאן לפחות 24 שעות. גד' 106 הועבר מאתנו ונותרנו עם הגדודים 79, 184 ו-87. החטיבה שהתה במבדיל 71 בחאריך 10 אוק' 73, בצהריים, עד חאריך 12 אוק' 73 עם שחר. זמן זה נוצל לחיקון התקלות בסנקים, ארגון הפלוגות והצוותים, מנוחה, בידור ותפילה (חג סוכות).

תאור קמב"צ 106 (סרן גדעון גולן)

בחאריך 10 אוק' 73, עם שחר, תפסנו עמדות ברכס כשוף ובשעה 0700 לערך, שלחנו פלוגה אחר פלוגה, בדרוג, לתדלוק באיזור עכביש 55. הפלוגה האחרונה ירדה בשעה 1000 לערך, ומאת המחנו להוראות באשר להמשך. בשעה 1300 לערך, קיבל הגדוד פקודה לנוע בציר רביכה, לעבר מבדיל 71. התחלנו לנוע בשעה 1400-1430, הגענו לציר מבדיל והתארגנו לחניון לילה באיזור שבין מבדיל 70 - 71. הגדוד תוכנן לשהות במקום כיומיים, לשם התארגנות, אך באותו לילה קבלנו פקודת התראה לנוע לעבר צומת מבדיל - פוררת. בחאריך 11 אוק' 73, עם שחר, עזבנו את חס' 14 ונענו דרומה לאיזור הג' ידי. בקרבות שבוצעו במסגרת חס' 14 היו לנו 9 פצועים ונפגעו לגדוד 3 סנקים שמחכם אחד המשיך להלחם ו-2 פונו לסדנא, כאשר אחד מהם חזר לגדוד יותר מאוחר.

תאור מג"ד 184 (סא"ל אברהם אלמוג)

שרתתי כ-מג"ד 184 עד תאריך 3 ספט' 73, ואז החליף אותי רס"נ שאול שלו. את הגזרה המרכזית של התעלה הכרתי מתפקידי הקודמים בגדוד. לאחר ש-רס"נ שאול שלו נהרג, אני חזרתי לגדוד שנית בחאריך 10 אוק' 73. הגדוד היה בהתארגנות במבדיל 71. הגעתי בשעות הלילה ואספתי את ה-מ"פיים בכדי לראות מי נמצא בגדוד. ה-מ"פיים בגדוד לא שרתו בעבר חחת פיקודי, אם כי הכרתי אותם עקב השרות בסיני. ה-מ"פיים היו: מ"פ ו' - סגן יעקב פיטלסון, מ"פ ז' - סרן אלי שרון, מ"פ ח' - רס"נ אליעזר כספי. הגדוד כלל 23 סנקים, כאשר בכל פלוגה היו 6 - 7 סנקים ובנוסף לכך סנק מג"ד ו-סמג"ד. הגדוד היה במצב מוראלי נמוך מאוד, עקב המלחמה שעברה עליו והעובדה שה-מג"ד נהרג. השחלתי להוציא את הגדוד ממצב זה ולרומם את רוחו. ההתארגנות תרמה רבות לגדוד כולל הטיפול בפרט. בתאריך 11 אוק' 73, הופיעה להקת חיל הים ובנוסף לכך החיילים ספלו ב-רק"מ ובעצמם.

לקראת ליל ה-11-12 אוק' 73, נכנס הגדוד לחניון לילה במסגרת החטיבה, באיזור מבדיל 71. כאשר המרחק מגדוד לגדוד היה 1 - 2 ק"מ. הגיעו ידיעות על אפשרות וכוונות לפשיטות קומנדו מצרי. הגדוד היה במרחק של כ-150 מ' ממזרח ל"כביש הרוחב" - ציר מבדיל. במרחק של כ-200 מ' מהגדוד ככוון צפון עמדו ה-חאג"ד ו-מח' החימוש על הכביש. מתוך הקבוצה הזו נפלט למישהו צרור כדורים. הגדוד היה בכוונות מירבית, מפני החשש לפשיטות קומנדו וההתרעות בנושא, והיה מתח רב. כ-15 חיילים מתוך הקבוצה הזו, שחשבו שנורית עליהם אש אויב, החלו לרוץ לעבר הסנקים מתוך הנחה שזה המקום הבטוח ביותר. הסנקיסטים, מאידך, ראו כעין "הסתערות" של כ-15 חיילים עליהם ופתחו עליהם באש. חלק מהחיילים הרצים נשכו ולא נפגע אך אחרים שהמשיכו בריצה נפגעו. היה קשה להשתלט על האש עקב פריקת המתח הרב שהצטבר אך השתלטנו על האש והפסקנו אותה, סרקנו את האיזור וגילינו את ההרוגים והפצועים. במקרה זה היו לנו פצוע אחד מה-מפח"ט שהיה ק. החינוך החטיבתי (סגן רענן דינור), 2 חללים ו-3 פצועים.

כתוצאה מהתרעה נוספת נשלחה פלוגה ו' בפיקודו של ה-סמג"ד למחנה פגילה, קיבלה אחריות על אבטחת המקום ושהתה במקום משך כל הלילה. באותו לילה הייתה קבוצת פקודות חטיבתית תפישת הגזרה מחדש, באיזור חמדיה - סגול 202. חזרתי לגדוד ועדכנתי את האנשים. בתאריך 12 אוק' 73, עם שחר, ניתן עדכון ב-מפק' החטיבה ובמקביל לכך ה-סמג"ד קידם את הגדוד מערבה.

תאור מג"ד 79 (סא"ל עמרם מצנע)

בתאריך 10 אוק' 73, בבוקר, הוחלפנו ע"י חט' 600. נענו בתחילה לאיזור יוקון ולאחר מכן בכדי לקיים ההתארגנות ומנוחה סבירים נענו לעבר איזור מבדיל 71. לגדוד הגיע רס"נ ישראל בן-ארי והוא קיבל את הפיקוד על פל' ח', במקום סגן חגי חור. באיזור זה שהינו עד תאריך 12 אוק' 73. משך יומיים אלה התארגנו היטב ונחנו. הצלחת לקיים שיחה גדודית נוספת.

תאור גדם"ר 87 (רב שיח גדם"ר 87)

בתאריך 10 אוק' 73, קיבלנו מה-מח"ט פקודה לחזור לאיזור יוקון ושם נאמר לנו לנוע לעבר מבדיל 71. נענו על ציר רביכה והתארגנו בחניון יום באיזור מבדיל 71. המשימה שהוטלה עלינו היחה להיות בעתודה לכוון הגזרה הדרומית. כאן, התארגנו, התמלאנו בתחמושת, דלק ומזון וחגגנו את חג - הסוכות.

תאור קח"ש (סרן יעקב לופו)

בתאריכים 10 - 12 אוק' 73, חנתה החטיבה לצורכי התארגנות במבדיל 71. קיבלתי פלוגה מ-גש"ח 143/862 ובמשך יומיים נעשה עבודה ותיקונים בכל הסניקים. הסיוע שנחקבל מכל הדרגים מה-מג"דים ועד אנשי הצוות, היה בלתי צפוי, למרות היותם עייפים. לכן, ביומיים אלה החזרנו את החטיבה לכשירות והכל חוקן, פרט לבעיות מד טווח וכך נאלצנו לאמר לצווחים "צר לנו, אך חצטרכו להלחם רק בעזרת טלסקופ 105 - מ".

תאור ה-מח"ט

בתאריך 11 אוק' 73, בערב, קיבלתי פקודה מ-מפק' האוגדה להחליף בקו את הט' 600 למחרת בבוקר. נהתי קב' פקודות למפקדים והתארגנו לביצוע החלפה.

בתאריך 12 אוק' 73, בשעה 0507, התחלנו בחנועה לעבר יוקון ובהמשך לעבר עמדות החערכות של הט' 600. החלפנו את הט' 600 ונערכנו כדלקמן ז:-

א. גד' 184 - אדום 6626 וסגול 202.

ב. גד' 79 - חמדיה.

ג. גדס"ר 87 - כשוף - חורבה.

בהיערכות זו שהינו משך היומיים הקרובים ללא אירועים מיוחדים, כאשר היינו נהונים באופן מחמיר להפגזות ארטילריות שלעיתים קרובות היו מאסיביות ביותר ולהקפות מטוסים. רכס מכשיר סיכן את האגף הצפוני של החטיבה בו היה ממוקם גד' 184. תכנתי ויזמתי מספר החקפות על רכס מכשיר אך לא היו לכך אישורים ונאלצנו לבטלן.

תאור מג"ד 184 (סא"ל אברהם אלמוג)

בתאריך 12 אוק' 73, עם שחר, נע הגדוד בפקוד ה-סמג"ד על ציר טליסמן ואני נהתי לעדכון נוסף ב-מפח"ט בטסה. ב-מפח"ט קיבלתי פירוט נוסף לגבי היחידה מ-הט' 600 שאותה אני צריך להחליף ומה הערכותו המדוייקות. הגדוד המחין לי כ-4 ק"מ ממערב לילטה (טסה) ומשם נענו לאיזור העמדות מכוון כללי מזרח. באיזור זה נערכנו כאשר אני עם פל' ז' (סרן אלי ששון) ו-פל' ח' (רס"נ אליעזר כספי). התמקמנו בסגול 202 וה-סמג"ד עם פל' ו' (סגן יעקב פיטלסון) התמקמו באדום 6626. עיקר הפעילות שלנו התבטאה בטווח הארטילריה שלנו לעבר ריכוזי הרכב הגדולים שנראו באיזור שמצפון - מערב ל"חווה הסינית", ומידי פעם בפעם נהלנו קרבות אש עם טנקים. האויב הפעיל ארטילריה וירי טילי נ"ט וכתוצאה מפגיעת טיל נ"ט, נפגע לנו טנק אחד והיו לנו 2 הרוגים מחוץ הצוות.

בליל ה-12-13 אוק' 73, היה הגדוד בחניון לילה באיזור העמדות ובליל ה-13-14 אוק' 73, נשארנו בעמדות במקום. הלילות היו בהירים ולא היו כל בעיות חשפית. משך הלילות נורחה עלינו, ארטילריה, אך לא היו נפגעים ולא נגרמו נזקים. בתאריך 12 אוק' 73 וב-13 אוק' 73 היו 2 מקרים בהם התכווננו לתקוף את רכס מכשיר שממש נורו עלינו כל הזמן טילי נ"ט אך לא ניתנו לכך אישורים ממפקדת פיקוד הדרום. בתאריך 13 אוק' 73 היינו כבר בתחילת ההסחערות קבלנו הוראה לעצור ולהתקפל לעמדותינו הבסיסיות.

תאור מג"ד 79 (סא"ל עמרם מצנע)

בחאריך 12 אוק' 73, בבוקר, חזרנו שוב והחלפנו גד' מ-חט' 600 ברכס חמדיה. נפגשתי עם ה-מג"ד המוחלף (רס"נ יהודה גלר) ותאמתי עימו פיזית אח פרטי ההחלפה וקבלתי ממנו אח כל המידע שהיה בידו.

תאור גדס"ר 87 (רב שיח גדס"ר 87)

בחאריך 12 אוק' 73, בבוקר, קבלנו פקודה לחפוס אח רכס כשוף וחורבה. נענו על ציר רביכה לעבר כשוף. תוך כדי תנועה גילינו עקבות רגליים. הסנקים המשיכו בתנועה וה-נגמ"שים בשלוב עם הג'יפים נעו על העקבות אך בהמשך הסתבר שכוח אוגדתי בפיקודו של סא"ל אמציה חן (פצי) מבצע מרדף ואז המשכנו במשימה המקורית.

הגדוד עלה לעמדות ברכס כשוף כאשר פל' ב' (סגן רפאל בר-לב) חפשה אח רכס חורבה וסגול 409 ואבטחה כלפי מערב ודרום. בבוצר אחרנו כ-5 סנקים שנעו על ציר לכסיקון אחת למספר שעות במשימות פטרול. בצענו סיורי נוכחות כש-פל' א' סיירה על ציר כספי עד צומת כספי - כרוניקה ו-פל' ב' סיירה על ציר כרוניקה מצומת כספי - כרוניקה 64. בעת שהיית הגדוד בעמדות ובעקבות הסיורים שבוצעו בצירים כספי וכרוניקה נוצר הרושם שכל האיזור הזה פרוץ ואינו חפוש ע"י האויב.

תאור ה-קמ"נ (סרן יאיר ורדי)

הקרקע בגזרח החטיבה היחה כלהלן :
רכס גבעות חוליות שנתמשך מצפון לדרום לכל רוחב הגזרה מאזור ממשיך דרך חמדיה ודרומה לכוון כשוף. רכס גבעות זה שולט בצורה מוחלטת על כל המרחב שעד התעלה מאחר וממקום זה ודרומה ישנה ירידה משמעותית לכוון מערב.

כלומר כל כוח שנמצא על רכסים אלה שולט על אפשרות תנועה ותקיפה מכוון מערב למזרח. בחקופה זאת לא הוזרמו כוחות שריון חדשים ל-גדמ"ז והצבא המצרי עסק בתגבור ובניית המערכות הלוגיסטיות וזאת בשתי כוונות :-

א. שיבוץ שיקום ואחזקת הכוחות שכבר נאחזו ב-גדמ"ז.

ב. הכנות לוגיסטיות בנושאי חח"מ לקראת השלב הבא.

(מתוך מסמכי שלל ידוע היום כי לאחר שלב הצליחה וההתבססות בראש הגשר בא שלב ההמתנה הטקטית שכוונתו היחה הדיפת התקפות הנגד של צה"ל ושבירת עוצבות השריון וכוחות העבודה וזאת כדי להכשיר אח הקרקע לקראת השלב הנוסף והוא הפריצה מזרחה של דיביזיות השריון).

בתקופה זאת פעלו המצרים כאמור לתגבור לוגיסטי כאשר מבחינת הפעולות המבצעיות שבוצעו היחה זאת לחימה די סטטית מבחינת המערכת כולה אך כללה נסיונות חוזרים ונשנים של שפור עמדות ותפיסת שטחים שולטים מקומיים. (רכס מכשיר, חמוטל, טלויזיה).

המצרים הפעילו בתקופה זאת את גדודי צינורות המים והדלק ואותרו בגזרה 5 צנורות מים/דלק.

ק"מ תעלה 63 (מצפון לפירדאן אזור ילו).

ק"מ תעלה 73 (מצפון לאיסמעיליה).

ק"מ תעלה 74 (מצפון לאיסמעיליה).

ק"מ תעלה 87.5 (טוסן).

ק"מ תעלה 95 (טוסן).

יש לציין שנקודות אלו חופפות את אזורי הגישור שבהם חצו את התעלה בחאריך 6 - 7 אוק' 73.

בתקופה זאת ישמו המצרים מיידית לקח מלחמה כאשר בעקבות תקיפות ח"א על הגשרים השחמשו המצרים במשך היום לצרכי חציית התעלה במעבורות לכוח אמפיבי בעוד שהגשרים פורקו והוצמדו לגדה המערבית. בלילה הרכיבו המצרים את הגשרים ואז העבירו את שירות התחזוקה.

בחאריך 12 אוק' 73, הזרימו המצרים את הכמויות הגדולות ביותר של כוחות שריון, סיוע ולוגיסטיקה כפי הנראה כהכנה לקראת השלב הבא. חט' שריון 21/1 ו-חט' ממוכנח 21/18 חצו את תעלת סואץ והתארגנו במסגרת דיביזיה 21 במרחב שמצפון ל"חווה הסינית". סה"כ אותרו ביום זה 293 טנקים ו-54 סול' חת"מ, לעומת 230 - 250 טנקים בימים שקדמו. יש לציין שוב שמספר הטנקים הינו משוער עם אפשרות טעות גדולה לאור קשיי פענוח.

תאור קח"ש (סרן יעקב לופו)

בחאריך 9 אוק' 73, הצטרף למרחב גש"ח 143/862. בימים הראשונים הסתייענו מעט מאוד ב-גש"ח עקב חוסר שת"פ ורצון מצד מפקדיו.

בחאריך 12 אוק' 73, בחצות הליל לערך קרא לי ה-מח"ט אליו הדחיפות לאיזור חמדיה והירה לי לארגן מידית כ-12 טנקים כדי שיתווספו ל-סד"כ החטיבה. באיזור טסה היו לי 3 טנקים כשירים ובדרכים שונות ארגנו עוד 6 טנקים נוספים כך ש-סה"כ חוגברנו ב-9 טנקים.

בחאריך 13 אוק' 73, התמקמחי עם פל' ה-גש"ח בציר עכביש מצפון ליוקון. התיקונים נערכו במקום, אך לא תמיד בהצלחה מרובה עקב הסיבות שפורטו לעיל. כתוצאה מכך נפלה החלטה נחושה בלבי לרכז את שרידי מה' החימוש של גד' 196 ו-79 ובעזרתם לבנות כעין סדח"ט. הדבר התגשם בשלב מאוחר יותר בהיותנו בהתארגנות חטיבתית באיזור לקקן.

חאור ה-מח"ט

בתאריך 14 אוק' 73 עם שחר, הונחתה על החטיבה הפגזה כבדה ביותר. הכנסתי את החטיבה לכוננות והיינו דרוכים לבאות. בשעה 0626 הגיחו כ-100 סנקים מכוון סגול 104 לעבר רכס חמדיה וכוח סנקים נוסף בסדר גודל של כ-40-50 סנקים נע מהאיזור של צפון מסורי על ציר ספור - פוטון בכוון צפון - מזרח. ההרגשה הראשונית הייתה לא נעימה. מולנו נעה כמות אדירה של סנקים וקיננה בקרבי חחושה שמא לא נצליח להשמיד את הנחל הגואה הזה של סנקים, העלול לשטוף אותנו. פתחנו באש מיידית בטוחים ארוכים של כ-3 ק"מ עם הגדודים 184 ו-79 (גדס"ר 87 היה מחוץ לטווח היעיל). סנקים מצריים התחילו להפגע ולהדלק בתוך דקות ספורות נראו עשרות סנקים פגועים ומדורות בשטח ההשמדה. הנחתנו את מירב הארטילריה על החלק העורפי של כוח האויב במגמה לשבשו ולמנוע נסיגתו ודרשנו סיוע אויר. בשעה 0630 הוריתי ל-גדס"ר לבצע החקפת נגד מקבילה על סנקי האויב התוקפים לעבר חמדיה מרכס כשוף בכוון מדרום לצפון. בשעה 0655 הכפפתי ל-גדס"ר 87 את פל' י' 79/ (סגן יובל נריה) שהייתה ממוקמת על רכס חמדיה והייתה הפלוגה הדרומית ביותר של גד' 79. מספר סנקים של האויב התקרבו לרכסים שתפשנו. אי לכך הוריתי ל-מג"דים להיות עירניים ולהמציא בכוננות להשמיד סנקים שהצליחו לחצות את שטח ההשמדה, להצמד לרכסי עמדוהינו והעלולים להגיח ממרחק של עשרות מטרים מאתנו. כך אמנם היה ומספר סנקי אויב הגיחו על רכס סגול 202 והושמדו ממרחק קרוב. חוץ חצי שעה הושמד מרבית כוח האויב והתקפתו נשברה. בשעה 0703 דווחתי לסגן מפקד האוגדה (אל"מ יעקב אבן) "שברתי את ההתקפה, משפר עמדות מערבה...". ובקשתי ממנו שיאשר לי לקפל את הכוח של גד' 184 מאדום 6626 כך שיוכל להצטרף לגדודו והוא אישר זאת והורה ל-חט' 421 להחליף את הכוח.

המחזה בשטח היה מרשים ומרהיב. החלטתי לנצל הצלחה ולתקוף את האויב בכדי למוטטו. בשעה 0712 הוריתי לגדודים כדלקמן: גד' 184 יכבוש את מכשיר בסיוע 2 גד' ארטילריה ו-גדס"ר 87 את סגול 104 בסיוע גד' ארטילריה. דווחתי על כך, בשעה 0720 ל-ק. ה-אג"מ האוגדה והצעתי ש-חט' 421 תכבוש את חמוטל במקביל. עם גמר התקפת הנגד של גדס"ר 87, הוריתי, בשעה 0726 להחזיר את פל' י' ל-גד' 79. בשעה 0744 הגיעה הוראה בשם אלוף הפיקוד לא לתקוף את מכשיר ובשעה 0755 הורה לי מפקד האוגדה שיש להמתין בהתקפה על טלויזיה עד לאחר סיוע אוירי וסגן מפקד האוגדה השלים שמסוסים יופיעו בשעה 0900. בשעה 0747 הוריתי ל-מס"ח שינחית "יח" אש על מכשיר, יח" אש על טלויזיה, יח" אש על סגול 104 עם הרבה זרחן". המשכנו בירי ארטילרי וירי סנקים על מטרות מזדמנות. בשעה 0917, לאחר התבהרות האיזור איתרנו רכוז גדול של מאות כלי רכב, כ-3 ק"מ ממערב לסגול 104 והנחתנו לשם אש ארטילרית, אם כי זה היה בחזקה "סיפה ביים". ניצלנו את הזמן להתארגנות ולקבלת דווחים יותר מעודכנים ובשעה 0935 קבלנו את ה-דו"ח הבא:-

א. גד' 184:-

- (1) כוחותינו - 2 סנקים פגועים, חלל ופצוע.
- (2) אויב - 37 סנקים הושמדו.

ב. גד' 87:-

- (1) כוחותינו - 3 סנקים פגועים בגדוד ועוד 3 סנקים ב-פל' י' 79/ וכ-20 נפגעים.
- (2) אויב - 25 סנקים הושמדו.

ג. ג'ד' 79 :-

(1 כוחותינו - אמ"ל.

(2 אויב - 35 סנקים הושמדו.

ד. סה"כ סנקי אויב מושמדים - 99 (כולל 2 סנקים שהושמדו ע"י סנק מח"ס).

בהנחה שיש הפרזת מה בדווח כחוצאה מהשמדה חופפת של סנקים דיווחתי ל-מפק' האוגדה שהשמדנו כ-90 סנקים.

תאור מג"ד 184 (סא"ל אברהם אלמוג)

בתאריך 14 אוק' 73, עם אור ראשון נמצאנו בעמדות כשאנו ערוכים עם 2 פל' סנקים (14 סנקים) בפיקודי ברכס סגול 202 ו-פל' ו' בפיקוד ה-סמג"ד באדום 6626. החלה הפגזה כבדה, אולם מרבית הפגזים נפלו מזרחה מאחננו, כ-50-200 מ' וההפגזה לא הייתה יעילה. פתאום התחילה הסתערות של סנקים בכמות עצומה לעברנו. הוריתי לגדוד לפתוח באש בטווח של כ-1800 מ'. הקרב נמשך כ-10 דקות. בשלב זה הוריתי ל-סמג"ד להצטרף אלי עם פל' ו' אך הם לא הספיקו להצטרף ללחימה. ה-סמג"ד בדק ברשתות הפלוגתיות והתוצאה הייתה שהשמדנו 37 סנקים. בקרב זה לא היה לגדוד כל נפגע.

תאור מג"ד 79 (סא"ל עמרם מצנע)

בתאריך 14 אוק' 73, עם שחר, התחילה הפגזה מאסיבית עלינו. קבלנו התראה מה-מח"ס שצפויה התקפה של האויב. חוץ כדי ההפגזה ואחריה התחלנו לזהות עשרות סנקים בתנועה מכוון מערב למזרח כשהם נעים במסות גדולות ובמדפים סגורים. האויב כמעט ולא ירה ובאם ירה אזי היה זה בתנועה ואנו התחלנו להשמידם. לנו לא היו כל נפגעים. הרושם היה שמולנו זורם נחל של סנקים. פתחנו עליהם באש בטווחים של 2000 - 3500 מ'. השמדנו עשרות סנקים אך אחרים צפו והגיחו ואחריהם הייתה זו תמונה מבהילה כי היה נראה שאין לזה סוף. מספר סנקים הצליחו להצמד לרכס חמדיה והתכוננו לקדמם בירי מטוח קצר של עשרות מטרים וכך השמדנום. בעת התקפת הנגד של גדס"ר 87 הוכפפה פל' י' ל-גדס"ר והצטרפה אליו להתקפה.

תאור גדס"ר 87 (רב שיח גדס"ר 87)

בתאריך 14 אוק' 73, בבוקר התחילה התקפה מצרית מאיזור מיסורי לעבר חמדיה מכוון מערב למזרח. ה-מג"ד הורה ל-פל' א' ו-ג' לנוע מכשוף לכוון צפון לעבר טרטור 39-40, בחיפוי הגדודים האחרים של החטיבה הממוקמים ברכס חמדיה. ה-מג"ד ו-פל' ג', שהייתה מדרום לרכס כשוף,

נעו דרך סגול 187 לכוון צפון ו-פל' א' נעה לעבר טרטור 39. ב-פל' א' נפגעו 2 טנקים באיזור טרטור 38 ונפגע טנק נוסף מ-פל' ג'. ה-מג"ד הורה לטנקים להמשיך ולהלחם וה-סמג"ד הורה ל-נגמ"שים לגשת ולחלץ פצועים מהטנקים. חוץ כדי ההסתערות הוכפפה לגדוד פל' י' (יוק) מ-גד' 79 שהצטרפה להחקפה באגף המזרחי של הגדוד. ברגע ששמענו שיש נפגעים ב-פל' א' פרשנו את 2 ה-תאג"דים שהיו לנו. תאג"ד אחד פרשנו בצומת עכביש - כספי ו-תאג"ד שני באיזור עכביש 55. ה-תאג"ד באיזור עכביש - כספי הופגז ונאלצנו לדלגו 2 ק"מ מזרחה על ציר עכביש. סמ"פ א' (סגן רב דכטר) יצא עם ה-נגמ"שים לחלץ את הפצועים. עם ה-נגמ"ש שלו הוא פינה נפגעים מטנקים באיזור ציר טרטור. אחד ה-נגמ"שים נפגע תוך חילוץ הנפגעים וזווחו נפגע, כולל ה-מ"מ, והיה גם חלל אחד. הנפגעים פונו ל-תאג"ד והפצועים קשה שביניהם פונו ע"י מסוק לאחר ואת האחרים לבונקר ה-תאג"ד בטסה.

בשעה 0902 דיווח ה-מג"ד כי הוא מזהה התקדמות כלי אויב מצפון מערב לו בטווח 4-3 ק"מ הנעים לכוון טלויזיה. לפי הוראה ה-מח"ט, נערך הגדוד להתקפת נגד נוספת על האויב, בשעה 0900 לערך הבחיץ ה-סמג"ד בתנועת אויב באיזור לקקן והציע ל-מג"ד כי יקח את הטנקים של פל' ב' וימקם באיזור סגול 100 כך שיאבטחו את האגף המערבי. ה-מג"ד הורה ל-פל' ב' להשאיר בחורבה אח ה-נגמ"שים (5) בפיקוד ה-סמ"פ ועל ה-מ"פ לנוע עם הטנקים לעבר סגול 100 באבטחה כלפי מערב. לאחר מכן המשיכו הטנקים של פל' ב' והצטרפו ב-תנ"מ זהירה ל-מג"ד והשתחפו בקרבות האש במקום. בקרב ה-ש.ב.ש. נפגעו לגדוד 3 טנקים + 3 טנקים מ-פל' י' (אחד מהם חזר לכשירות) ו-3 נגמ"שים.

תאור מ"פ י' 79/ (סגן יובל נריה)

בחאריך 14 אוק' 73, נמצאה הפלוגה בעמדות על רכס חמדיה כשפלוגתי היא הדרומית ביותר ב-גד' 79.

בשעה 0626 החלה הסתערות טנקי אויב ממזרח למערב לכוון עמדותינו והחלנו לנהל אש עמם בטווחים של 2500 - 3000 מ' ולהשמידם.

בשעה 0655 הוכפפתי ל-גדס"ר 87 שהיה כבר ערוך בקו לביצוע החקפה נגד מאיזור כשוף לאזור טלויזיה וכל שהיה על פלוגתי לעשות הוא לגלוש מעמדותינו לכוון מערב ולהצטרף ל-גדס"ר 87 כפלוגה מזרחית ביותר. החללנו בהשמדת טנקים מטווחים קרובים בטווחים של 900 - 1000 מ' ובשפור עמדות לכוון טלויזיה. הגדוד נעצר בטווח של כ-1500 מ' מטלויזיה והמשכנו לנהל אש עם טנקים, נגמ"שים וחיילי חי"ר שנששו את ה-נגמ"שים ששרדו מתוך כוח החקפה הנגד. טנק א' (יונתן זילברברג) נלקח ע"י מ"פ א' 87/ (סרן רפאל מיצפון) שהטנק שלו פרס זחל וה-מט"ק וחטען/קשר נאספו ע"י מ"מ 1 (סג"מ צבי פירון). בשלב זה זיהיתי טילי נ"ט מכוון דרום מערב וגם מכוון צפון. הזהרתי את הפלוגה, אולם מיד לאחר מכן נפגע טנק מ"מ 1 (סג"מ צבי פירון) מטיל שנורה מדרום מערב. 6 אנשי הצוות הפצועים הועברו לטנק שלי והבחנתי כי הם פצועים קל. בשלב מטויים החלטתי שאני מותר על טנק נוסף ושלחתי את 6 הפצועים עם טנק 2 ב' (סמל יהודה שרם) שנע עמם לעבר ה-תאג"ד. לאחר תנועה של 100 מ' נפגע הטנק מטיל נ"ט סאגר, שנורה מכוון צפון והחליל לבעור. ע"ג הטנק ובתוכו היו 4 אנשי הצוות ו-6 פצועים. הטיל פגע באחורי הטנק

במקום רכוז הפצועים, וחלק מהפצועים הועף מסיפון הסנק. שלחתי לשם סנק נוסף לפינוי והסתבר כי מתוך 10 אנשי הצוות ה-נ"ל נחלצו מ"מ 1 (סג"מ צבי פירון) שהיה פצוע, מט"ק 2 ב' (סמל יהודה שרם) ו-2 אנשי צוות נוספים. יתרה 6 האנשים נהרגו (רב"ט אורי אבישר), (סמל יונתן זילברברג), (רב"ט טרור הנרי), (רב"ט חיים בירנפלד), (רב"ט שמואל קוקוש), (רב"ט מיכאל בן-נון). סנק 1 א' נפגע בהיותו ת"פ רס"נ רפי מצפון. הסנק ננטש ע"י אנשי הצריח, אולם הוחזר על ידי הנהג (רב"ט יואל פרידמן). במהלך קרב זה נפגעו לפלוגתי 3 סנקים והיו לנו 6 חללים ו-5 פצועים. לאויב הושמדו ע"י הפלוגה כ-10 סנקים. נותרתי עם 4 סנקים בפלוגה. דווחתי על כך ל-מג"ד 79 ועם תום הקרב חזרתי לרכס חמדיה.

תאור ה-קמ"נ (סרן יאיר ורדי)

כתוצאה מקרה ה-ש.ב.ש. שהתנהל נודעו ממקורות מודיעיניים התוצאות הבאות :-

א. חט' 1 הושמדה למעשה. נפגעו לה 60 - 70 סנקים (מתוך 94) וה-מח"ט עצמו נפצע.

ב. חט' 14 נפגעה, אם כי בצורה פחות חמורה. נפגעו לה כ-30 סנקים.

המצב שנוצר בעקבות קרב זה הוא שדיביזיה 21 עמדה למעשה על חט' סנקים אחת וחטיבה ממוכנת אחת.

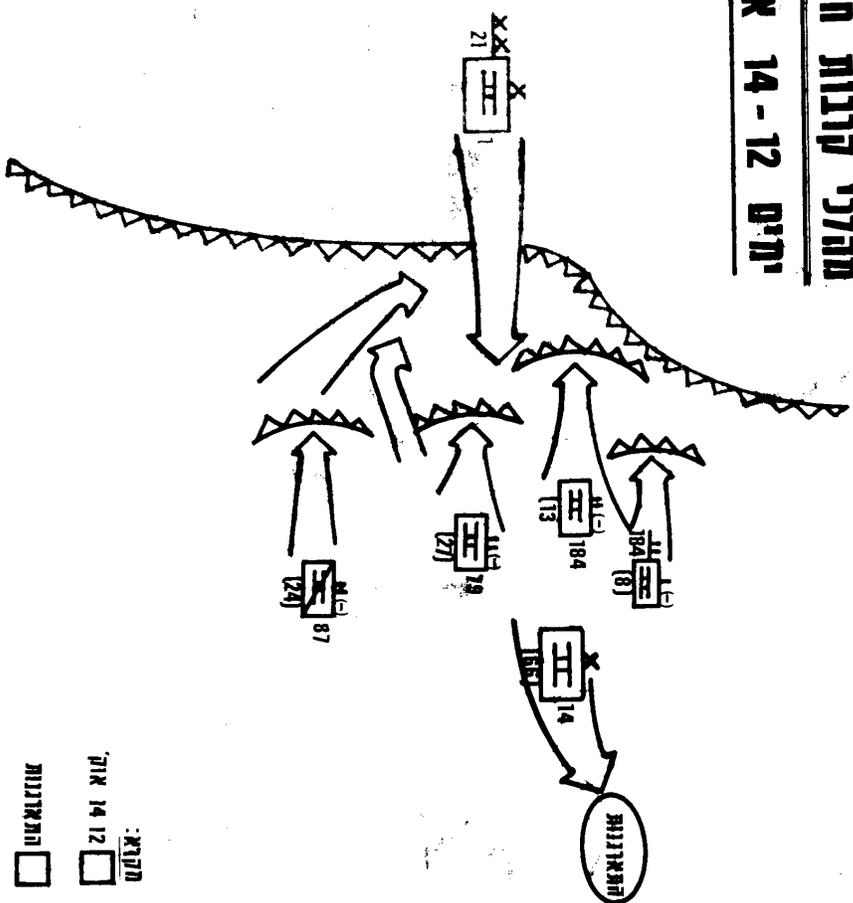
תאור ה-מח"ט

בחאריך 14 אוק' 73, בשעה 1000 לערך, לאחר גמר קרב ה-ש.ב.ש. והכוננות לניצול
ההצלחה נפגשתי עם מפקד האוגדה בעכביש 55. מפקד האוגדה הסביר לי כי אין אישור פיקודי
לתקיפתנו והגה רעיון לנסות ולהונות את האויב במגמה להפילו בשח. גבשנו תוכנית לפיה
הטנקים ירדו לעמדות המחנה, פרט למספר מפקדים שימשיכו לצפות, נפעיל מסך עשן כבד ונדוווח
ברשת הקשר, שמופעל עלינו לחץ כבד המחייב את נסיגתנו. המגמה היחה שיחרת האויב תנסה
להתקדם מזרחה במגמה לנצל הצלחה ואזי נשמידה במארב. היו לנו מקפוקים באם האויב יפענח
את המצב וישנה תוכנית בהחאם למגבלות הזמן הקצר שעמד לרשותנו אך הוחלט לבצע זאת.
הנחיתי את ה-מג"דים בהחאם ופתחנו ב"הצגה" תוך זעקות עזרה הדדיות - אך ללא כל הצלחה.

בשעה 1530 נתקבלה הוראה שאנו נוחלף ע"י חט' 600. חט' 600 החליפה אותנו בשעות אחה"צ
המאוחרות ואנו נענו לאיזור עכביש 64 להתארגנות ונשארנו במקום במסגרת חניון לילה חטיבתי.
ניצלנו את הלילה להתארגנות מירבית וניתנה הוראה לקראת מבצע הצליחה - מבצע אבירי לב.

מהלכי קרבות מס' 14
ימים 12 - 14 אוק' 73

1180
 -85-



מקומות

ימים 14 12

המחנה

2112

